

SOLFASOL

Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi

Biz şimdi alçak sesle konuşuyoruz ya
Sessizce birleşip sessizce ayrılıyorz ya
Anamız çay demliyor ya güzel günlere
Sevgilimize çiçekler koyuyor ya bardağa
Sabahları işimize gidiyoruz ya sessiz sedasız
Bu, böyle gidecek demek değil bu işler
Biz şimdi yanyana geliyor ve çoğalıyoruz
Ama bir ağızdan tutturduğumuz gün hürlüğün havasını
İşte o gün sizi tanrılar bile kurtaramaz.

Cemal Süreya

Aylık Gazete - 4 TL
Aralık 2016 - Ocak 2017
Yıl: 6 Sayı: 68-69
gazetesolfasol.com

"Umut en politik duygudur"

* KHK ile üniversiteden uzaklaştırılan Ankara Üniversitesi Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Sevilay Çelenk'in kendisini uğurlamak için okulun koridorunda toplanan öğrencilerine seslenişinden (Haber Kaynağı: Ötekilerin Postası - 11 Ocak 2017)

ÖZEL EK:
GÜNDEM ÇOCUK GAZETESİ

Caspar David Friedrich,
Bulluğların Üzünde Yolculuk (Der Wanderer über dem Nebelmeer - 1818)
Tıval üzerine yağlı boya, 94,8 x 74,8 cm, Kunststiftung Hamburg

Arkadaşımız Aydın Bodur'un Nöbetçi Genel Yayın Yönetmeliği Davası Sonuçlandı!

Solfasol'un yılmaz emekçisi haber editörümüz Aydın Bodur Ağustos ayında, Özgür Gündem Gazetesi'ne Solfasol adına yürüttüğü bir günlük nöbetçi genel yayın yönetmenliği dayanışma eylemi sebebiyle pek çok gazeteci, aktivist ve aydınla beraber yargılanıyor. Yargılamanın ilk duruşması Aralık ayında İstanbul'daydı. İkinci duruşma için 13 Ocak'ta yine yollardaydık. Dava ikinci duruşmada sonuçlandı. Solfasol'u temsilen yerine getirdiği dayanışma nöbeti sebebiyle Aydın Bodur'a 6.000 TL idari para cezası yanı sıra 1 yıl 3 ay hapis cezası verildi. Hapis cezası ertelendi. Verilen kararı temyiz eden Avukat Can Atalay soruşturma aşamasından bu yana pek çok usulsüzlük, özensizlik ve keyfilik barındıran davayı gerekirse AİHM'e kadar götüreceklerini belirtti. / Solfasol

Koruma Altındaki Çocuklar, Dini Asimilasyon Altında mı?

Toplumun büyük bir kesiminin üç maymunu oynadığı, ancak "Alınları secdeye deşiyordu.", "Ne istediniz de vermedik" sözleriyle açığa çıkan, siyasi iradenin yandaşlarıyla çıkar ilişkilerini sağlamak amacıyla, kullandığı "dini değer" söylemlerini, koruma altındaki çocuklara asimilasyon yöntemiyle dayattığı iddiaları gün geçtikçe kuvvetleniyor.

Asimilasyon iddialarını kuvvetlendiren son örnek; kendini, Ankara Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'ne bağlı kurumlarda kalan koruma altındaki çocuklara uygulanan sosyal projelerle gösterdi. "ankara.aile.gov.tr" adresli Ankara Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nün resmi sitesine yer alan bilgilere göre müdürlük, çeşitli kurumların finansman desteği ile 21 sosyal sorumluluk projesi gerçekleştirdi.

Ankara Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen 21 projeden 3 tanesi, amacı ve iş birliği yapılan sivil toplum kuruluşu nedeniyle dikkat çekiyor. Dikkatleri çeken 3 projenin amacı "değerler kavramı" olarak özetlenirken, her 3 projede Ankara Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nün işbirliği yaptığı ana sivil toplum kuruluşu; Anadolu İlahiyat Derneği. Anadolu İlahiyat Derneği ile Ankara Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nün işbirliği yaptığı projelerin isimleri ve finans kaynakları şöyle:

- "Erdemli Gençlik ile Bilinçli Nesiller" Gençlik ve Spor Bakanlığı
- "Kızlara Değer Geleceğe Değer" Ankara Kalkınma Ajansı
- "Sağlıklı Toplum İçin Değerli Gençlik" Ankara Kalkınma Ajansı

Solfasol/MK

Demokrasi için Birlik Platformu, OHAL'e ve Başkanlığa Karşı Kampanya Başlatıyor!

Pek çok farklı kişi ve kurumun çağrısıyla bir araya gelen Demokrasi için Birlik Platformu, Aralık ayında ilan ettiği olağanüstü hale karşı kampanyasını farklı inisiyatif ve yapıların da katılımıyla başkanlık karşıtı bir kampanyaya dönüştürüyor.

Çalışmalar Ankara ve İstanbul başta olmak üzere Türkiye'nin dört bir yanında devam ediyor. <http://demokrasicinbirlik.com>

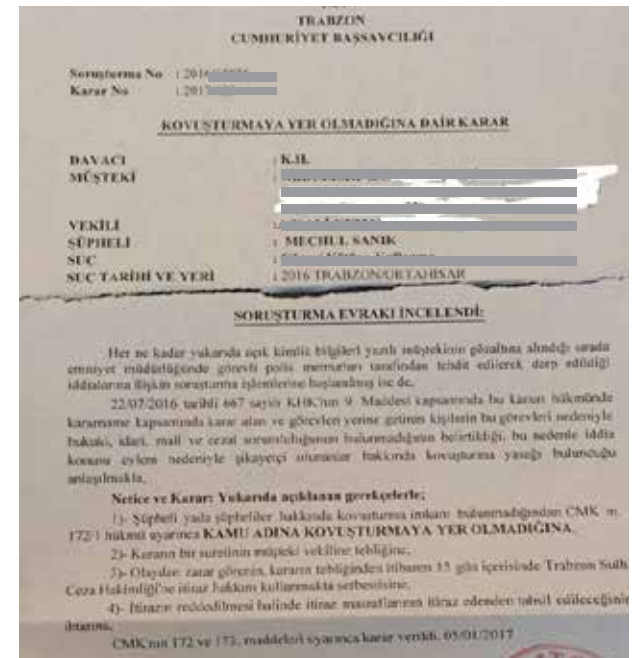

Bu Maddeye Dikkat: KHK 667, Madde:9 İşkenceyi, İnfazı Soruşturmak YASAK!

OHAL çerçevesinde çıkarılan KHK'larla yapılan düzenlemelerin insan hakları açısından geldiği son nokta karakolda kötü muameleyle ilişkin yapılan bir şikayetle ilgili savcılığın verdiği kararla görünür oldu. Karar; işkence, kötü muamele, yargısız infaz gibi hak ihlallerinin soruşturulmasının yasak olduğunu belirtiyor.

Trabzon Cumhuriyet Başsavcılığı K.H.'nin şikayetiyle ilgili verdiği kararda 667 nolu KHK'nın 9. Maddesine atıfla "görevlerini yerine getiren kişilerin bu görevleri nedeniyle hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğu bulunmadığı ve şikayetçi olunanlarla ilgili SORUŞTURMA YASAĞI olduğu"nu belirterek takipsizlik kararı verdi.

Konuyla ilgili görüşüne başvurduğumuz avukatlar kararda bahsedilen KHK maddesinin insan haklarına etkisi en sert düzenleme olduğu ve aslen işkence yasağının fiilen ortadan kalktığını belirttiler. / Solfasol

Bu Utanç Hepimizin Sur'da Çocuklara "Resmi" Taciz...

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde bir kız çocuğunun özel hareketçi olduğu sanılan kolluk tarafından istismar edildiği görüntüler ortaya çıktı.

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde bir kız çocuğunun kolluk güçleri tarafından istismar edilme görüntülerinin bulunduğu video sosyal medyada ve Meclis'te tepkiye neden oldu. Videoda üzerine silah doğrultulan küçük

çocuk kıyafetlerini çıkarmaya zorlanıyor. Videonun ilk olarak özel hareketin operasyonlarına dair görüntüler paylaşan "CcC Doğan" adlı Youtube hesabından yayımlandığı görüldü. Söz konusu videoda çocukların görüntüleri açık ve net görülebilirken çocuğa silah doğrultanların sesleri tanınmayacak şekilde bozulmuş. Görüntülerin hangi tarihte çekildiği ise bilinmiyor. Tepkiler ardından söz konusu Youtube hesabı hesap sahibi tarafından kapatıldı. / Solfasol

Biz Çocuklarımıza Onurlu Bir Gelecek Bırakacağız, ya Siz!

Dr. Dinçer Demirkent

1990'ların ortalarında sendikam Eğitim-Sen'in kuruluş yıllarında duyduğum bir slogan bu. Daha iki haneli yaşlarının ortalarında olan biri için ne kadar etkileyici olduğunu bilemezsiniz. Sendikamızı bütün baskılara, dayaklara, işkenceye, yoksulluğa karşı kuran iradeden, hak arama mücadelemizin aygıtını o koşullarda bize veren öğretmenlerimizden aldığımız en önemli dersi anlatacağım sizlere, artık adına üniversite demenin mümkün olmadığı kurumun yöneticilerine.

Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrenciliği birkaç kuşak için Faruk Alpkaya ile başlar. Sabah 08.30'da gözleri yarı açık girdiği, öğrencilerin Fakültenin en büyük dersliğini hınca hınç doldurduğu salonda çıt yoktur. Hoca konuşur, ortaöğretim sisteminde tektipleşmiş, entelektüel garibanlık içinde yüzen kitleye üniversitenin nasıl bir etki yapabileceğini gösterir.

Faruk Alpkaya'yı bir daha atmak ister misiniz?

Sizin için atılma gerekçesi olabilecek birkaç dersini anlatayım. Verdiği ders Atatürk İlke ve İnkılapları Tarihi dersidir. Hani şu Hoca'nın elinden alıp enstitü öğretim elemanlarına yararlı-zararlı cemiyet anlattırdığınız ders, oradan hatırlarsınız. Dersin okuma listesine bakın nasıl da hainlik kokuyor: Karl Polanyi'nin Büyük Dönüşümü, Marx ve Engels'in

Manifestosu, bir yabancı'nın, Zurcher'in Modernleşen Türkiye Tarihi, Black'in Çağdaşlaşmanın İtici Güçleri ve dönemin tarihini en iyi anlayabileceğiniz kitap olarak Mustafa Kemal'in Söylevi.

Bu karmaşık liste ile birinci sınıfın birinci dersi vesilesiyle üniversite şöyle anlamını buldu: İki dönem, iki ayrı kuram içinden anlatılan aynı konu. Son ders ise şuydu, bu anlattıklarımın hepsi gerçek anlamına üçüncü sınıfta alacağınız derste kavuşacak. Kurum yöneticilerimize haince geldiğine eminim. İnkılap tarihimiz üç ayrı kuram içinde farklı anlamlar edinebilir mi? Bu ne cüret? Evet Sayınlar, düşünmek cüret etmektir. Hiç cüret ettiniz mi Faruk Alpkaya'yı niye attığınızı düşünmeye? Tek bir argümanınız var mı?

Bir argüman vereyim size.

Faruk Alpkaya üniversitede daha öncesinde açılmamış, akademinin üzerine düşünmeyi pek "münasip" bulmadığı konularda dersler açmaya da cüret etmiştir. O derslerde birbirinden çok farklı hakikatlere ulaşan metinler okunmuş, tartışılmıştır. Alın size bir argüman. Üniversitede düşünmenin de bir sınırı olmalı değil mi? Öyle her konuda ders açılıp tez yazdırılır mı? Bu mecrada da arkasındaki güce dayanarak bizleri üniversiteden attırma arzusundaki

bir zavallı profesör yazmıştı: Bilim yerli ve milli olmalı değil mi?

Faruk Alpkaya'nın açtığı her dersi aldım, en sonunda yeter artık benden öğreneceğin bir şey kalmadı diyene kadar. O gün verdiğim yanıtı buradan da veriyorum: Hocam sizden öğreneceklerim bitmedi ve bundan sonra da devam edecek.

Ankara Üniversitesi yöneticileri, Mülkiyeliler Birliği yönetiminde başkanlığını yapan Sevilay Hocamın, Eğitim Sen'de birlikte hak mücadelesi verdiğimiz Özlem Hocamın, Cenk Hocamın, Bahar Hocamın, Işıl Hocamın, Tezcan Hocamın, Burçin Hocamın, birlikte bir dergi fikrine hayat verdiğimiz Süreyya Hocamın, Nail Derli'nin, Onur Can Taştan'ın, Aysun Gezen'in Celil Kaya'nın, Gülseren Adaklı'nın, İlkay Kara'nın, Ozan Değer'in, Esra Dabağcı'nın üniversiteye kattıkları haysiyettir. Haysiyeti Bakanlar Kurulu'na gönderilen isimlerle, KHK ile kaldıramazsınız.

90'larda ilk kez duyduğum o slogan bugün bir kez daha anlamına kavuştu:

Biz çocuklarımıza onurlu bir gelecek bırakacağız, ya siz!

Tersine Bir Çocuk Edebiyatı Yazarı: Leo Lionni

Hatice Kapusuz

Modern devletin ortaya çıkışı aynı zamanda devletlerin sınırları içindeki vatandaşların "terbiyesini" doğurdu. Adabı muaşeret kurallarından, aynı dilin aynı lehçesini konuşmaya, aynı normlarla hareket etmeye kadar birçok kalıplaştırma ve tekipleştirme, modern devletin temel gayelerinden biri oldu. Tüm iktidarlar için, birbirine benzeyen bir kitleyi yönetmek her zaman daha kolaydır. Vatandaş terbiye etmek, eğitim sistemi gibi yaygın araçlara sahip olan devletler için pek de zor olmayan bir işti.

Elbette masallar, hikâyeler ve halk anlatıları bu tekipleştirmeden fazlasıyla etkilendiler. Orijinal halk anlatıları, sistemin değer yargıları ve normlarıyla dolduruldu. Günün sonunda da "çalışmazsan aç kalırsın, parayı vermezsen düdüğü çalamazsın, iyi bir çocuk olmazsan cadı seni yer..." diyen anlatılarla birçok kuşak yetiştirdi.

Günümüzde de çocuk kitaplarına bu anlayışın inanılmaz bir hâkimiyeti söz konusu. Ancak, tersine bir akışla yol alan birçok çocuk kitabı yazarı da var elbette. Leo Lionni de bu yazarlar arasında oldukça önemli bir yere sahip. Lionni, adil dünya düşlerini çocuk kitaplarına zarif bir şekilde sığdıran bir yazar. Üstelik resimlerini de kendisi yapıyor. Birçok kitabı olan yazarın şu an Türkçeye çevrilmiş dört kitabı var. Bu kitaplar: Frederick, Yeşil Kuyruklu Fare, Pezzettino ve Yüzyüz. Kitapların içerikleri ise kısaca şu şekilde:

Frederick:

Frederick, yazın çalışmak yerine uzun kış geceleri için güneş ışığı, sıcaklık ve sözcük biriktiriyordu. Arkadaşları ise onun neden çalışmadığını veya ne biriktirdiğini anlamıyorlar ancak işlerine devam ediyorlardı. Kış bastırınca yuvalarına çekildiler, yediler içtiler. Ancak sonunda

yiyecekleri bitince Frederick'in biriktirdiği renklerle ve sözcüklerle bezenmiş hikâyelerle ısınıp, sıcacık düşler kurdular. Bize Ağustos Böceği ve Karınca hikâyesinde çalışmazsak aç kalacağımız söylendi. Frederick'te ise Lionni başka bir şey söylüyor. Farklı üretim biçimlerinden, tembellik hakkından ve birlikte tüketmekten bahsediyor. Kitap, 3 yaş üstü çocuklar için uygun.

Yeşil Kuyruklu Fare:

Kuyruklu Fare, yabancılaşmanın en sade ve eğlenceli anlatımı... Kitap, 3 yaş üstü çocuklar için uygun.

Pezzettino:

Pezzettino İtalyancada zerrecik anlamına geliyor. Pezzettino herkesin büyük olduğu ve harika işler yaptığı dünyada yaşıyor. O kadar küçük ki büyük

olmak ve harika işler yapmak için ait olduğu canlıyı arıyor. Arayışları Pezzettino'nun kendi bütünlüğünü ve potansiyelini keşfetmesiyle sonuçlanıyor. Lionni, Pezzettino'da çocukları ve potansiyellerini anlatıyor. Kitap 3 yaş üstü çocuklar için uygun.

Yüzyüz:

Küçük, kara bir balık olan Yüzyüz herkesten hızlı yüzyüzüyor. Ancak tüm sürüsünü büyük bir balık yutunca yapayalnız kalıyor. Arkadaş bulmak için çıktığı yolda kendine benzeyen bir sürü buluyor. Ama bu sürü de büyük balıkların tehdidi altında. Sürü Yüzyüz'ün maharetiyle büyük bir balık gibi hareket etmeyi

ve büyük balıklardan korunmayı keşfediyor. Yüzyüz birlikte hareket etmek, dayanışmak ve örgütlenmek üstüne bir kitap ve 3 yaş üstü çocuklar için uygun.

Cumhuriyet, KHK'ler, Kentsel Dönüşüm ve Tahir Elçi

Uğur Şahin - ugursahin@birgun.net

İnternette gezindiğim bir vakit, şöyle bir haber karşıma çıktı: "Üzücü haberler karşısında sağlığını nasıl koruyabilirsiniz?" Türkiyeli yurttaşlar için, bu haberi her gün günde en az üç defa okumak gerekiyor sanırım.

Memlekette hiç mi iyi bir şey olmuyor diye soranlar için; evet olmuyor, Gündem Çocuk Derneği'nin kapatılması buna örnektir.

Geçen ay Türkiye'nin en eski ulusal gazetesi olan Cumhuriyet Gazetesinin 14 yönetici ve yazarı "FETÖ/PDY ve KCK/PKK terör örgütleri adına suç işlemek" suçlamasıyla tutuklandı, rezillik...

Türkiye'de her şey haddinden fazla zor, ama gazetecilik bir başka zor.

Savcılığa göre Cumhuriyet yazar ve yöneticileri, "FETÖ üyesi" değiller ama "FETÖ adına suç işlediler", "PKK üyesi değiller ama PKK adına suç işlediler!"

Sonrasında gazeteye soruşturma açan savcının "FETÖ'den" yargılandığı ortaya çıkarıldı. Dahası bunu ortaya çıkaran gazeteci Barış Pehlivan'a soruşturma açıldı. Sonrasında soruşturmada takipsizlik kararı verildi.

Ardından gazetesinin Genel Yayın Yönetmeni Murat Sabuncu, Yayın Danışmanı Kadri Gürsel, Kitap Eki Genel Yayın Yönetmeni Turhan Günay, Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulu üyeleri karikatürist Musa Kart, yazar Güray Tekin Öz, yazar Hakan Kara, Mustafa Kemal Güngör, Önder Çelik ve Bülent Utku gözaltına alındı. Sonrasında da Akın Atalay yurtdışından döner dönmez tutuklandı.

Yetmez mi?

Gözaltına alınıp serbest bırakılan gazetesinin yazarı Aydın Engin'in söylediklerini unutmak ne mümkün! 75

yaşındaki yazar Engin, bir muhabirin, "Niçin gözaltına alındınız?" sorusunu "Cumhuriyet'te çalışıyorum, gözaltına alınmak için yetmez mi?" diye yanıtlamıştı.

Tüm bunlar olurken, gazetesinin önü de direniş mabedine dönüşmüştü.

Gazetem BirGün'den çıkar çıkmaz soluğu gazetesinin Şişli'deki merkez binasının önünde almıştım. Bir polislin, "Girişi yasak," demesinin ardından diğeri de, "Eğer gazeteye geldiyseniz, serbest" demiş ben de polis engelini aşarak gazetesinin olduğu sokağa girmiştim.

Kendimi, "Özgür basın susturulamaz", "Direne direne kazanacağız" sloganlarının arasından geçerek gazetesinin bahçesinde bulmuştum. Sloganlar giderek yükseliyordu: "Özgür basın susturulamaz!"

Gazetesinin bahçesi, duvarları, sokak; her taraf pankartlarla dövizlerle süslenmişti: "Cumhuriyet yalnız değildir"

Yaşlı bir amca gelmişti yanıma. "Cumhuriyet artık son

nokta" demiş ve eklemişti "Artık haber okuyabilecek kaç gazete kaldı?"

"Ne iş yapıyorsun" diye sormuştu amca. "Gazeteciyim" demiştim. BirGün'den olduğumu söylediğim an gözlerinin içi gülerken, "Ne güzel bir şey dayanışma, bak sen buradasın!" dediğini unutmuyorum.

Sonrasında Cumhuriyet'ten arkadaşlarla lafladık. "Direniş ne güzel be kardeşim" dedik!

Bina dediğin nedir...

İki yeni Kanun Hükmünde Kararname ile 375 dernek kapatıldı. KHK ile kapatılan kurumların arasına, Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD), Barış Derneği ve Özgürlükçü Hukukçular Derneği (ÖHD) de eklendi. Kapatma kararının ardından Barış Derneği'nin Yönetim Kurulu Üyesi Aydemir Güler, ÇHD'li Avukat Ebru Timtik, ÖHD'li Avukat Hüseyin Boğatekin ile görüşmüştüm. Söyledikleri güncelliğini koruyor.

Barış Derneği'nden Aydemir Güler, hukuksuzluk yaşandığının altını çizerek, "Barış Derneği geleneği geçmişte de kapatıldı. Bu 3'üncü kapatılma. 4'üncüsü kurulur ama Türkiye'de barış mücadelesi veren çeşitli kesimler var. Bunlardan biri de bu Barış Derneğidir" demişti.

ÇHD'li Timtik, "Bizi, yolumuzdan geri çevirebileceklerini düşünüyorlarsa, yanılıyorlar" demiş ve eklemişti: "ÇHD ilk defa kapatılmadı. Kenan Evren'in yargılandığı davada ÇHD'nin müdahil olma talebi kabul edilmişti. Zulüm iktidarları ÇHD'den hep rahatsız olmuştur. ÇHD'li avukatları engelleyemezler".

ÖHD'li Avukat Boğatekin karara ilişkin, "Şaşırmadık" yorumunu yapmış ve şunları söylemişti: "ÖHD olarak, kurulduğumuz ilk andan itibaren hak ihlalleri için mücadele ettik. Halktan ve haklardan yana tavır almanın sonucu budur. Bizler için mücadele masa sandalyeden ibaret değil. Nerede haksızlık varsa biz ÖHD'li avukatlar olarak mücadeleyi sürdüreceğiz"

Masa, sandalye, bina ne yazar...

Çocuk haklarının korunmasından korkuyorlar!

Kapatılan derneklerin arasında Gündem Çocuk Derneği de yer alıyor. Günden Çocuk, 11 yıldır çocuk haklarıyla ilgili çalışmalar yapıyordu. Meclise, 'tecavüze af'

yasası getirenden de Gündem Çocuk gibi bir derneği kapatmaları beklenebilirdi. Çocuğun haklarının korunmasından korkan bir iktidar var karşımızda.

Türk Ceza Kanununda değişiklik yapılmasını da kapsayan kanun tasarısı, çocuğa yönelik cinsel istismarın cezalandırılmasında ilk kez 12 yaş öncesi ve sonrasında birbirinden ayrı değerlendirilmesini öngörüyordu. Neyse ki toplumun her kesiminden gelen, "Tecavüz aklanmaz"

tepkileri ile şimdilik tasarı geri çekildi...

Gündem Çocuk Derneği, çocuk haklarını ve hak ihlallerini görünür kılmak için yıllardır çeşitli projeler yürütüyor. Dernek ayrıca okullardaki ihmaller nedeniyle kazalarda hayatını kaybeden çocukların, cinsel istismara maruz kalan çocukların davalarını da takip ediyor.

Amaçlarını, "her çocuğun hak sahibi, eşit, özgür ve onurlu birer birey olarak, barış içerisinde, iyi ve mutlu bir yaşam sürmesi için çocukların yararına bütüncül bir dönüşümü ısrarla savunmak" olarak tanımlayan böyle bir derneği kapattılar. Yazık ki ne yazık...

Bakanlar Kurulu artık inşaat mühendisi!

Hayatın her alanına, doğaya, toprağa, insana düşman bir iktidar ile karşı karşıyayız. Kentsel dönüşümde yatırımcının önündeki engelleri kaldırmak için geçen ay harekete geçtiler. Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki 6306 sayılı Kanunun Uygulama Yönetmeliğinde yapılan değişikliklerin yürürlüğe girmesinin ardından yatırımcının önünde 'dur diyebilecek' bir mekanizma bırakmadılar. Yönetmelikle birlikte Bakanlar Kurulu kentsel dönüşümde de artık söz sahibi.

Yönetmelik değişikliği ile birlikte Bakanlar Kurulu, belli bir bölgeyi 'riskli alan' ilan edebiliyor. Artık, 'tek tek binalarla uğraşılmayacak' ve bir bölgenin yüzde 65'i riskli ise yüzde 100'ü kapsama alınacak. Bu sayede bina sahiplerinin itirazlarının önüne geçilmesi ve İstanbul gibi metropollerde dönüşüm kılıfı ile rant projelerinin hızlandırılmayı planlıyorlar...

Anlaşılan o ki, iktidar inşaata dayalı ekonomik anlayışını sürdürmek istiyor. Fazla söze gerek yok, bu müteahhit anlayışı. Bakanlar Kurulu inşaat mühendisi görevini de yerine getiriyor artık!

Bu yönetmelik kentsel dönüşümdeki mağduriyetleri kat ve kat arttıracak. Emredici hükümler, dönüşümle insanları mağdur edici bir tabloya yol açacak. Kentsel dönüşümü bir inşaat sektörü olarak gördükleri için bunlar oluyor. Fakat yarattıkları tabloda, bunun ekonomik bir karşılığı olmadığı çok net. Zira artık Fikirtepe'de birçok inşaat firması çalışmalarına son verdiği biliniyor. Talep olmadığı da çok açık. Olan biz yurttaşlara oluyor...

#Tahir Elçisiz 1 Yıl

Geçen yıl 3 Eylül'de Vice News'in Diyarbakır'da tutuklanan ekibinde yer alan İngiltereli muhabir Jake Hanrahan ve kameraman Philip Pendlebury serbest bırakılmış, Iraklı M.İ.R ise hala tutuklu. Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi; Jake Hanrahan, Philip Pendlebury ve M.İ.R'in de avukatlığını üstlenmişti. O zamanlar Bianet'teydim. Telefonla Elçi'yi aradığım da şunları

İtirazımız Var!

Bu toprakların ortak sahibi olan bizler; AKP, CHP, HDP, MHP ya da başka partilere oy veren Türk, Kürt, Ermeni, Rum, Laz, Süryani, Müslüman, Hıristiyan, Sünni, Alevi, inançlı, inançsız bütün yurttaşlar, barış ve huzur içinde yaşayabileceğimiz bir ülke istiyoruz.

Savaş istemiyoruz, 'şehit' istemiyoruz, çocuklarımızın ölmesini, öldürmesini, birbirlerine silah çekmesini istemiyoruz. Düşman cephelere bölünmek, kardeşliğimizi, ortaklığımızı yitirmek istemiyoruz. Ne darbe, ne vesayet, ne diktatör, ne terör! İşimizde gücümüzde, huzur içinde, özgür yaşamak istiyoruz.

Kadın olduğumuz için hırpalanmak, tecavüze uğramak, öldürülmek, örtülüyoruz diye aşağılanmak, şort giydik diye saldırıya hedef olmak, korku içinde yaşamak istemiyoruz. Kadın erkek hepimiz; inançlarımızı, dinimizi, kültürümüzü özgürce, eşitçe yaşamak istiyoruz.

Hangi suçla suçlandığımızı bilmeden, kimin adına, hangi hukuka göre karar verdiklerini bilmediğimiz mahkemelerce tutuklanmak, hapse atılmak; darbeye, terörle hiçbir ilgimiz yokken yalan ihbarlarla, sahte delillerle sorgusuz sualsiz işimizden olmak, meslekten uzaklaştırılmak, çoluk çocuğumuzla açlığa mahkûm edilmek; barış deyince terörist, mağduriyet deyince hain ilan edilmek istemiyoruz.

Keyfi kararlarla malımıza mülkümüze el konmasını, emeğimizin hakkının, ücretimizin, maaşımızın elimizden alınmasını, evlerimizin, köylerimizin yakılıp yıkılmasını, çocuklarımızın eğitimlerinin aksamasını, gençlerimizin sokaklarda heba olmasını istemiyoruz.

Biz halkız, vicdanlı, iyi insanlarız; bizi tahriklerle kötücüllemeyin, kin ve nefret sözleriyle ayrıştırmayın, kana, ölüme alıştırmayın. Savaş, ölüm, idam, çatışma, kavga istemiyoruz.

Bu ülkeyi yönetenler, kaderimize hükmedenler!

Sizler; halkı sindirmek, özgürlükleri yok etmek için değil, biz yurttaşları barış, güven, huzur içinde yaşatmak için seçildiniz. Bilin ki bu gidişe rızamız değil itirazımız var.

Bizi duyun!

söylemişti: "Yaşananlar zaten çok gereksizdi. Kamuoyu tepkisi, uluslararası tepkiler, medyanın bu konuya ilgisi olmasaydı aylarca tutuklu kalabilirdi. Olan tercümana oldu. Onun hiçbir suçu ve günahı yok ki."

Elçi'nin, Diyarbakır Sur ilçesinde Dört Ayaklı Minare'nin çatışmalarda gördüğü zararlar ilgili basın açıklaması sırasında vurularak hayatını kaybetmesinin üzerinden tam bir yıl geçti. Acıyla dolu bir yıl... Diyarbakır Barosu Başkanı, insan hakları savunucusu Tahir Elçi cinayetinde hala tek bir fail bulunamadı. Üstelik avukatların dava dosyasıyla irtibatı kesildi. Olayla ilgili açılan soruşturmada bugüne kadar 3 savcı değişti.

Tahir Elçi'nin eşi, Türkan Elçi, "Menfur cinayetin aydınlanmayacağı ilk günden belliydi" diyerek, şunları söylemiş: "Bazen olayla alakalı haberler çıkıyor. Hepsi de gerçeklikten uzak. Bana inandırıcı gelmiyor. Sözde tanıklıklar falan, tümü kurmaca. Bu menfur cinayetin aydınlanmayacağı ilk günden belliydi desem de içimde yine de bir umut taşıdım hep. Çünkü olayın gerçekleşme anına kadar biz toplumca umutlarımızı kaybetmemiştik. Tahir'in katledilmesi bu anlamda bir milattır. Ben evimi, çocuklarımı, Tahir'i hastalık derecesinde severdim. Vasat hayatım beni mutlu kılmaya yetiyordu. Tahir'i kaybetmeden bir ay önce Tahir aynen bana şunu söyledi; 'Türkan senden önce ölmek isterim. Sen çocuklara çok daha iyi bakarsın.' Bunu hatırladıkça canım acıyor. Evi

idare etme konusunda asla kendimi bırakmak istemedim. Çocukların ayakta kalabilmeleri için evde devam eden bir yas havasını yaratmamaya çalıştım. Bazen bir kayıptan sonra ya duvardaki fotoğraflar bir bir indirilip gözden irak sandıklara kapatılıyor ya da duvardaki fotoğraflar çoğaltılıyor. Tahir'in duvara asılan fotoğrafları çoğaldı. Tüm fotoğraflarda uzaktan gülüyor bize."

Katledilişinin birinci yılında barışın elçisi Tahir Elçi'yi saygıyla anıyorum.

Ankara'nın Eşekli Yıllarını Anıştıran İki Resim

Önder Şenyapılı

1958 yılında Burdur'un Karamanlı ilçesinde doğdu. 1982 yılında gittiği Paris'te kaldı. O gün bugündür Fransa'nın başkentinde yaşıyor. Yurt dışında çok sayıda sergi düzenlediyse de Türkiye'deki 3. kişisel sergisini Eylül/Ekim 2016'da Ankara'da açtı. Ressam Hasan Saygın'ın yapıtlarını sergileyen Soyut Sanat Galerisi sanatçının yaşamının özetlendiği ve resimlerinden örneklerin yer aldığı bir de katalog bastırdı. Bu katalogta gördüğüm iki resim, Ankara'nın 1920 ve sonrası, -Cumhuriyet dönemi Ankara'sının ilk yılları- hakkında yazılanları ve de o yıllara, giderek 1960'lara ilişkin bir takım fotoğrafları anımsamama yol açtı.

Fotoğraflardan biri 1920'lerde Atpazarında çekilmiş. Kaledeki saat kulesinin çevresinde yer alan Atpazarı, Odunpazarı diye de anılır. Atpazarına gelen köylüler yetiştirdikleri ürünlerini, at, eşek, inek ve öküzlerini alıp satarlarmış.

Bir öteki fotoğrafta Ankara'nın oduncuları görülüyor. Ankara'nın oduncularını, 1950-1960 yılları arasında başbakan yardımcılığı, çalışma, sanayi ve devlet bakanlığı görevlerinde bulunan yazar Samet Ağaoğlu, çocukluk ve gençlik anılarının yer aldığı "Hayat Bir Macera" başlıklı kitabında anlatır: "Bunlar Kızılcahamam'dan, Ayaş'tan, Güdül'den hatta daha uzaklardan zayıf eşeklerin sırtına on-on beşer parça odun yükleyerek Ankara'ya gelirler, en çok iki-iki buçuk liraya satarak, bu para ile ne alabilirse alıp dönerlerdi. 'Odun alan, odun alan!' Ankara sokaklarının kış aylarında eksilmeyen feryadıydı." (s. 162)

Samet Ağaoğlu 1923 yılında Ankara'ya ayak basar. Anılarında, halkın başta gelen kişisel taşıtının eşek olduğunu vurgular. Eşek, dönem için önem taşıyan bir hayvan. Hem sahibini taşır, hem de yük. Örneğin, pikniğe gidilirken, "Dik yokuşu inmek kolay, çıkmak zordu. Yaşlılar eşeklere binerlerdi. Ziya (Gökalp) Bey'i, babamı, (Yusuf) Akçura'yı yürümekte inat eden eşeklerin üstünde görmek kahkahalarla güldürürdü bizi." (s.130) Köylüler, ürünlerini pazara eşeklere yükleyerek

getirirler. Dönemin Ankara'sının yollarında motorlu tek taşıt yoktur. Ulaşım kağnılar, faytonlar, arabalar, yaylılar, atlar ve eşeklerle sağlanmaktadır.

Nezih Araz da 1920 Ankara'sında ulaşımın nasıl sağlandığını özetler: "Toplu taşımacılık yok, yani otobüs, minibüs, tramvay gibi nimetler Ankara'ya henüz girmemiş. Ulaşım aracı olarak şehir dışında kağrı, şehir içinde yaylı, körük ve landon denilen ve bugünün özel otomobil kavramını karşılayan at arabaları, tatar arabaları ya da sadece atlar ve eşeklerle yapılıyor."

Dönemin bir başka tanığı, Samet Ağaoğlu gibi 1923 yılında Ankara'ya gelmiş olan Falih Rıfkı Atay. Der ki: "Eşek, yerli halkın başlıca nakil vasıtası olmakta devam ediyordu. Sık sık, sokaklarda tellallar:

- Eşek bulaan... Eşek bulaan... diye haykırarak kaybolmuşları arardı."

Eşek dönemin Ankara'sında kişisel binek aracı. Kadın olsun, erkek olsun bir yerden bir yere eşeğe binerek gidiyor. Üçüncü fotoğraf tarihe karışmış olan Ulus'taki Fresco Bar'ın önünde çekilmiş. Fotoğrafta eşeğe binmiş biri kadın, biri erkek iki Ankaralı görülüyor.

Ankaralıların eşeğe ille de binmiş olmaları gerekmiyor elbette. Nitekim Milli Mücadele döneminde Ankara'ya

gelmiş olan İngiliz gazeteci-yazar Grace Ellison, "İlk Meclis'in Perde Arkası/1920-1923" ve "Bir İngiliz Kadını Gözüyle Kuva-i Milliye Ankarası" başlıklı kitaplara imza atmıştır. İkinci olarak andığım kitabı 1999 yılında Büyükelçi Osman Olca'yı Türkçeyle "Ankara'da Bir İngiliz Kadını" başlığıyla yayımlandı. İşte Ellison'un o kitaptaki gözlemi: "...köylüler, erkek olsun, kadın olsun, yüklü eşeklerine binmiş veya en az kendileri kadar sabırlı hayvanlarının yanında yürüyerek geçiyor. Sanki Kutsal Kitap sayfalarından henüz çıkmış insanlar gibiler." (s. 154)

Batı Hıristiyan sanatında "kutsal" kişilerin yük ve binek hayvanı eşektir. Örneğin, Bakire Meryem ile nişanlı Yusuf'u Beytullahim yolunda gösteren bir betide çiftin yükünü bir eşeğin taşıdığı izlenir. Çift, Beytullahim'e vardığında kalacak yer olarak ancak bir ahır bulur. Orada konakladıkları sırada, günü dolan Meryem İsa'yı dünyaya getirir. Örneğin, İsa'nın gözlerini açtığı ahırı gösteren bir resimde, bir öküz ile bir eşek figürü yer alır. Mekan bir ahır olduğuna göre öküz ve eşek figürlerine yer verilmiş olması doğal karşılanabilir.

Ne var ki, 4. yüzyıldan itibaren konuya ilişkin olarak yapılmış resimlerde bu iki figürün kullanılmaması olmasının ahır ile ilgisi yokmuş. Tanah'ta "Yehova'nın kurtuluşu" anlamına gelen Yeşaya (İşaya = İsaiah) adıyla sözü edilen, putataparlıkla karıştırılmış Yahudi

geleneğine karşı çıkan Yahudi peygamberi, yazdığı "Yeşaya kitabı"nda demiş ki:

"Öküz sahibini, eşek efendisinin yemliğini bilir, ama İsrail halkı bu kadarını bile bilmiyor, halkım anlamıyor."

Kim ne demişse demiş. Benim demek istediğimse şu: Grace Ellison'un, Ankara'daki yüklü eşeklerine binmiş ya da yanlarında yürüyen kadın ve/ya da erkek köylüleri Kutsal Kitaptan fırlanmış insanlara benzetmesine Kutsal Kitapta anılan kişilerin, tuvallere, çokluk eşek figürü ile birlikte yansıtılmış olması yol açmış olmalıdır.

Tarihçi, öğretmen ve gazeteci Enver Behnan Şapolyo da 1920'li yılları betimlediği "Atatürk ve Seymen Alayı" kitabında Ellison'un gözlemini doğrular: "Dikmen, Çankaya, Esat'ta bağları olan Ankaralılar, eşeklerinin iki tarafında heybelerine yiyeceklerini koyup, ellerindeki halkalı sopaları sallayarak, tıkr tıkr bağa giderlerdi." (s.70)

Avusturya doğumlu mimar Ernst Egli, anılarında 1927-1940 ve 1953-1955 yılları Ankara'sını anlatırken, "Kızılcahamam, Ankara'nın içme suyunu temin eden barajın yapıldığı Çubuk, koni şeklindeki bir dağ tepesinin çevresinde sarılı gibi duran Kalecik, Polatlı ve Anadolu usulü tahta semerli eşek sırtında tırmandığımız Elmadağ gezdiğimiz yerlerdi. Ben semerden aşağıya indiğimde – daha doğrusu düştüğümde – bacaklarım sanki bana ait değilmiş gibi hisseder ve yürümekte zorluk çekerdim" der. Sonra da, Beyrut'taki hamsin fırtınasını anımsatan bir toz fırtınasıyla ilk kez Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Yenişehir'e yürürken karşılaştığını anımsar: "O tarihlerde bu yol üzerinde fazla bina yoktu ve yolun solunda, iç Anadolu'dan Ankara'ya mal taşıyan eşek ve deve kervanlarının konakladığı boş bir alan vardı. Fırtına başladığı sırada da bir deve kervanı yoldan geçiyordu. Develer fırtınaya hiç aldırmdan ağır aksak adımlarıyla yola devam ediyorlardı."

Egli'nin 1930'lu yıllarda Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Yenişehir'e uzanan yol üzerindeki geniş bir alanda, iç Anadolu'dan Ankara'ya mal taşıyan, dönemin ulaştırma araçları eşek ve develerin konakladığına değgin (dair) aktardığı bilgi, bugünün Ankara'sında yaşayanlarca kolayca algılanabilir mi?!

Kentteki motorlu taşıt sayısının artmakta olduğu yıllara

gelindiğinde bile eşekler kent halkına hizmet vermeyi sürdürüyordu. Nitekim Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği'nin (AFSAD'ın) yayın organı "Fotoğraf" dergisinde yayımlanan 1960'lı yıllarda saptanmış 4. Fotoğraf Ankara'da eşekle ulaşımın sürmekte olduğunun da kanıtı.

Andığım fotoğrafları ve alıntıları çağırırdı Hasan Saygın'ın iki resmi: Eşeğe binmiş kadın resmine verdiği ad "Dönüş". Eşeğe binmiş erkek resmine verdiği ad ise, "Günaydın Halil Dede".

Katalogda "Rönesans ressamlarından esinlenerek"

çalıştığı vurgulanan Hasan Saygın'ın gerçekçi (realist) çalışmalarının ön planda olduğu belirtiliyor. "Dönüş" ve "Günaydın Halil Dede" (diğer resimleri görülmesi bile) "gerçekçiliğini" belgeliyor.

Soyut Sanat Galerisinde düzenlenen sergisine uygun görülen başlık "Yılların Ardından" idi. Doğrusu ya, bu sayfalarda yer alan iki tablosu, beni yılların ardına/gerisine taşıdı. Ne denli taşıdığı ise, bu yazıda andıklarımı/alıntıladıklarımı/anlattıklarımı belirginleştirmiş sanırım.

#Kaldurum

Kaldırımında kalakalanların durumu twitter'da bir harekete dönüştü.

Aşırı yapılaşma ve öngörüsüz ticari faaliyetlerle sayısı katlanarak artan araçların, dükkan ve mağazaların işgaliyle yayalar fiziksel şiddete maruz kalıp kaldırımında eziliyor.

twitter kullanıcıları karşılaştıkları yaya hakları ihlallerini, kaldırım işgallerini #Kaldurum etiketiyle paylaşıyor.

@Kaldurum_hali twitter hesabı bu paylaşımları belediyelere ve yerel yönetimlere yönlendiriyor.

Siz de tanık olduğunuz yaya hakları ihlallerini, kaldırım işgallerini #Kaldurum etiketiyle paylaşın, lütfen.

Neşeli #Kaldurum Haftasonu Bilgi Yarışması Eğlenceli Seçme Soruların: Kaldırım ne içindir?
94% araç park alanı
19% toprak alanı
7% kullu alanı
24% diğer alanlar

Burak Beysoy @burakbeysoy - Dec 30
"Kaldırım mühendis" saygıdeğer bir meslekler halbuki
Kaldurum #Kaldurum_hali - Dec 25
@TunalıSedat Vaya hakları ihlallerini, kaldırım işgallerini #Kaldurum etiketiyle paylaşın. Kitten. Tepekçiler.
Hür Ve Nesepsoy @hurevnesepsoy - Dec 1
Bu kaldırım taşlarının haline bakıp da utanmamak olası mı?
elpadrino @elpadrino - Dec 8
Bu gördüğün babayla kızı arabası çarpıştı kim suçlu hangi azeretiz suçlu? #Kaldurum

biress @biress - Nov 29
@Kaldurum_hali Oveçler/Ankara
Kaldurum #Kaldurum_hali - Nov 29
@marimasa @EmriyeGM @Cankarabid @Ankarasulagi @EmriyeGM nasıl çözeceksiniz?
biress @biress - Nov 29
@Kaldurum_hali Oveçler/Ankara

ANKARA BİSİKLET ROTALARI ve BİSİKLET KAZALARI

M. Y. *
7 AĞUSTOS 2008

ÇAĞATAY AVŞAR
17 HAZİRAN 2010

MUSTAFA ONUR KARACA
18 AĞUSTOS 2011

MERİL ÇİĞDEM DURMUŞ
8 TEMMUZ 2013

HASAN BERK BAYSAL
6 TEMMUZ 2014

SURİYELİ MÜLTECİ *
5 EYLÜL 2016

M. Y. 7 AĞUSTOS 2008

M.Y. 7 Ağustos 2008 günü öğleden sonra, 3 metre genişliğindeki bankette bisikletini kullanırken, A.Ş.'nin kullandığı özel halk otobüsü M.Y.'ye çarptı. M.Y. ağır yaralandı. Hastaneye gelen polisler tarafından ifadesi alındı, kendisine çarpan sürücünden şikayetçi olmadığını bildirdi. Ancak ertesi gün hayatını kaybetti. Ölümünün sebebi olarak gösterilen tedavi kusuru yeterince incelenmemiş ve cezasız kalmıştır.

MERİL ÇİĞDEM DURMUŞ 8 TEMMUZ 2013

Üniversite öğrencisi Meril Çiğdem Durmuş, 8 Temmuz 2013'te Beysukent Angora Bulvarı'nda bisikletiyle yaya geçidinden geçerken, kırmızı ışıkta geçen Haydar Ayas'ın yönetimindeki aracın çarpması sonucu hayatını kaybetti. Ayas'ın kullandığı aracı sigortalayan şirket, aracın tamir ücretini Meril Çiğdem Durmuş'un ailesinden istedi. Mahkeme, sürücü Haydar Ayas'ın, "taksirli olarak ölüme neden olmaktan 6 yıl, bilinçli taksir nedeniyle de cezanın yarısını artırılarak 9 yıl ile cezalandırılmasına" karar verdi.

ÇAĞATAY AVŞAR 17 HAZİRAN 2010

Lisanslı bisiklet sürücüsü Çağatay Avşar 17 Haziran 2010'da Gölbaşı Konya yolu mevkinde bisiklet antrenmanı yaparken, bir aracın hızla çarpması sonucu hayatını kaybetti. Sürücü soğukkanlı bir tavırla Avşar'ın kaskını ve araçtan kopan parçaları toplayarak kaçı. Çevre yolu ve devlet kara yolunda birçok mobese kamerası bulunmasına karşın Avşar'ı öldüren sürücü bulunmadı, yargılanamadı.

Türkiye'de trafik otomobil öncelikli. Çoğu şehir insanlar için değil, otomobiller için tasarlanmış gibi. Trafik kolektif bir alan olduğu ve ancak tüm trafik aktörlerinin karşılıklı hak ve sorumlulukları ile "emniyetli" olabildiği bilinci yok. İhlaller çoğu zaman denetimsiz, hatta cezasız kalıyor. Motorlu taşıtlar hiyerarşisine odaklı trafik tasarımı binlerce insanın canına mal oldu. Aşağıda sıralanan olaylar, bu kazaların

müferit olmadığını ve belirli önlemler alınmadıkça yaşamaya devam edeceğini göstermek için seçilen temsili birkaç vaka sadece. Şehir içi ulaşımda bisiklet kullanmanın bir çok avantajı var. Çevre kirliliği, gürültü kirliliği, park yeri sıkıntısı gibi sorunların çözümü için bisiklet ciddi bir alternatif sunarken, bisikletlerin trafikte uğradığı taciz ve hak ihallerini açıklamak zor.

SURİYELİ MÜLTECİ 5 EYLÜL 2016

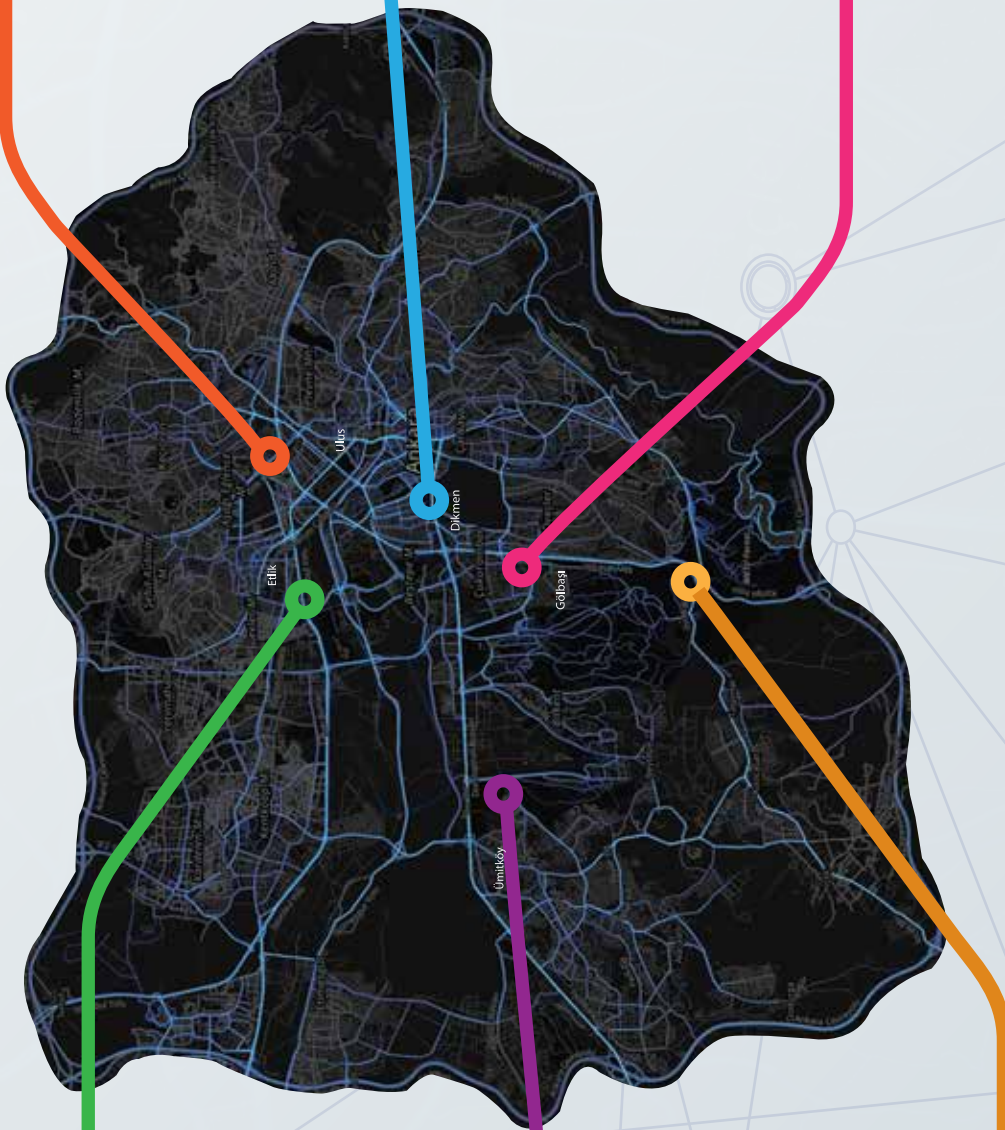
İsmi öğrenilemeyen Suriyeli bir mülteci aşırı hız nedeniyle direksiyon hakimiyetini kaybeden 06 GYY 49 plakalı araç sürücüsünün çarpması sonucu hayatını kaybetti. 5 Eylül 2016 akşam saatlerinde Ankara Etilik Caddesi üzerinde Ulus istikametinde yaşanan kazada ağır yaralanan Suriyeli kaldırıldığı hastanede hayatını kaybetti.

MUSTAFA ONUR KARACA 18 AĞUSTOS 2011

17 Ağustos 2011 günü kardeşi Orcan Karaca ile birlikte Ankara'da bisiklet turuna çıkmak üzere evden çıkan Onur Karaca'ya, Dikmen Polis Evi önünde kırmızı ışık ihlali yapan Mustafa Gümüş çarptı. Çarpmanın şiddeti ile kafasına darbe alan Onur Karaca geçirdiği beyin kanaması sebebiyle olaydan bir gün sonra, 18 Ağustos 2011'de hayatını kaybetti. Karaca'ya çarpan şoför, "Onur kaza anında ölmedi" denilerek serbest bırakıldı.

HASAN BERK BAYSAL 6 TEMMUZ 2014

Ankara'nın Gölbaşı ilçesinde düzenlenen bisiklet turuna katılan 39 yaşındaki Hasan Berk Baysal, gece Dikmen'deki evine dönerken alkollü araç sürücüsünün çarpması sonucu hayatını kaybetti. Geniş ve ışıklandırılmış bir yolda, kendi güvenliğini sağlayan ışıklandırılmaları ve kaskı ile seyreden Baysal'ı öldüren Uğur Öztürk, 6 yıl 8 ay hapis cezası aldı.

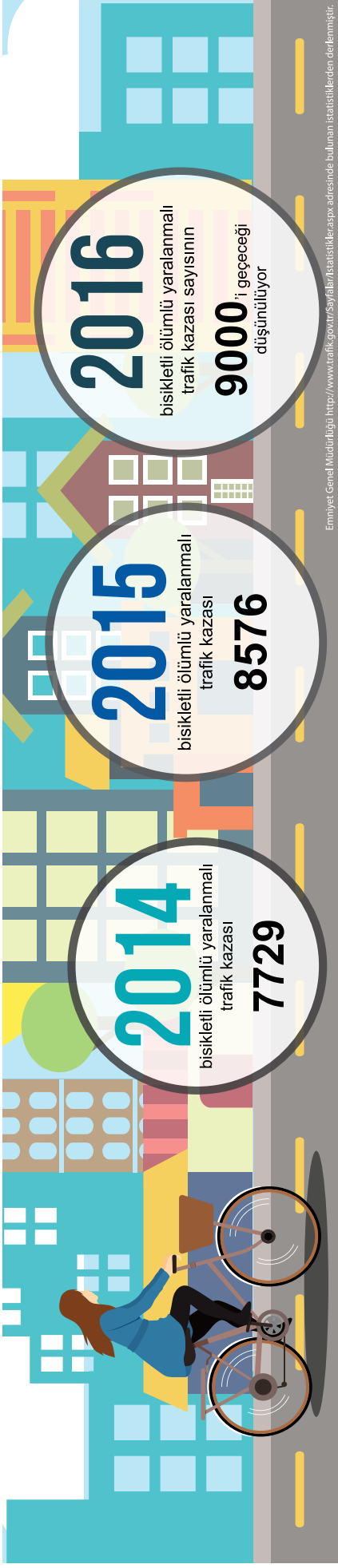

Bu görselde bulunan Ankara haritası ve bisiklet rotaları Strava Global HeatMap (<http://labs.strava.com/heatmap/#67-120-90000/38.36000/blue/bike>) adresinden alınmıştır. Diğer görseller ve metinler ile ilgili kaynaklar <http://www.hafizakaydi.org/17haziran/cagatay-avsar/baglantilar/> adresinde belirtilmiştir.

* Kişilere ait herhangi bir görsel kayıt bulunmamıştır.

Bu infografik Sivil Düşün AB Programı Aktivist Desteği kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. Bu infografikin içeriğinin sorumluluğu tamamıyla Hafıza Kaydı'na aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

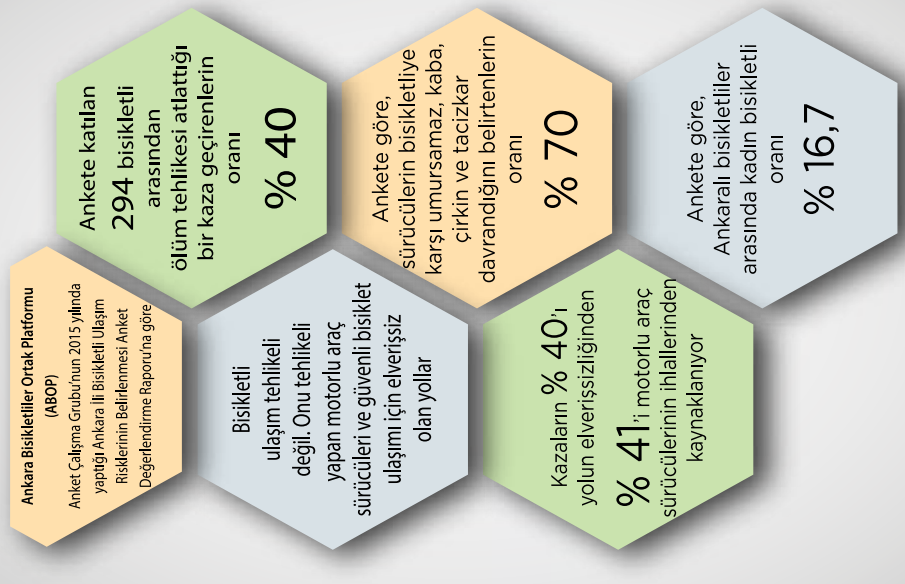
Emniyet Genel Müdürlüğü <http://www.trafik.gov.tr/Sayilar/istatistikler.aspx> adresinde bulunan istatistiklerden derlenmiştir.

GÜVENLİ BISİKLETLİ ULAŞIM İÇİN ÖNERİLER

- Altyapı, sinyalizasyon, bisiklet park yerleri ve bisiklet paylaşım sistemlerine dair kapsamlı öneriler içeren raporlar mevcut. Hafıza Kaydı önerilerinde; "Motorlu araç sürücülerinin tutum ve davranışları nasıl değiştirilir?" sorusuna odaklanıyor.
- Motorlu araç sürücülerinin ve yayaların bisiklet kullanımına dair görsel ve tabelalarla uyarılması gerekli.
- Motorlu araç sürücülerine cönük farkındalık çalışmaları yapılmalı.

- Hem sürücü kursları eğitim içeriğine hem de okul öncesinden itibaren eğitim müfredatlarına bisiklet kültürüne dair içerikler yerleştirilmeli.
- Kent trafiği gitgide hızlanıyor ve motorlaşiyor. Trafik akışı hızı azaltılmadan bisikletlerin trafikte güçlendirilmesi mümkün değil.
- Kent ulaşımı, güçlüden gücüstüze doğru düzenlenmiş durumda. Oysa planlama zinciri, bisiklet-yaya-toplu taşıma grubu güçlendirilerek yapılmalı.

- Bisikletlere, bisiklet kullanımına ve bisikletlerin dahil olduğu kazalara dair veriler katılı ya da erişilebilir değil. Ulaşım ve trafik istatistikleri yalnızca motorlu araçlara odaklanıyor. Bu da izlenimin ötesine geçen, veriyi dayalı değerlendirmeler yapmaya engel. Açık ve anlamlı bir veri politikası oluşturulmalı. Ayrıca, bisikletlerin kendi veri havuzunu oluşturması ve paylaşımının yolları üzerinde çalışılmalı.
- Veriyi erişimdeki sorunlardan dolayı medya kuruluşlarına ve çalışanlarına ve özellikle yerel medyaya, kazaları belirlemek konusunda önemli sorumluluklar düşüyor.
- Sürücülerin olumsuz davranışları, sadece trafikteki hataların miydigiyle değil, aynı zamanda yarattıkları sonuçlarda orantılı bir ceza yapısına tabii olmalı. Çarpıcı bisikletlerin olumsuzuna sebebiyet veren sürücüler, eğer yakalanırsa, takir ya da bilhızl takir üzerindeki ölüme sebebiyet vermek cezasına çarptırılmalıdır. Cezalar indirimlerden sonra 6 ay ile 4 yıl arasında değişen sürelerle düşüyor. Bugüne kadarki en yüksek ceza 9 yıl.

VERİYE ERİŞEMEMEK

Hafıza Kaydı Bisikletlilerin Trafikte Yaşam Hakkı Bilgilerinin Birleştirildiği Bir Çeşit Risk Haritası Elde Etme.

"Daha çok uzaydan gelmişsin yaratılışa bakıp, gereksiz yatırımların, bir şey yok edelim gitsin mantığıyla yaklaşıyorlar."

"Bize düşmanlar sanki, Adam otomobile bindiği anda herkese düşman oluyor."

"Yolda sağ tarafa birazcık daha yer talep ediyorum. Başka bir şey istediğim de yok ancak."

"Bana cam soda sisesi fırlattılar."

"Mevzu bisiklet yolu değil. Araç sürücüsüne, yanındaki bisiklete saygı duymasını öğretilseniz sorun hallolur."

"Araçlarına milyarlarca para verdiklerinde ve vergi verdiklerinde kendilerini haklı hissediyorlar."

"Bütün trafiki otomobillere göre yaptıkları için sürücüler bizi görmüyor."

"Elverişli yollar yok. Her anımız risk."

"Hafıza Kaydı" programı, AB Programı Aktivist Desteği kapsamında Avrupa Bilgi Desteği ile hazırlanmıştır. Bu raporun içeriğinin sorumluluğu tamamıyla Hafıza Kaydı'na aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

Kaza verileri bisiklet kullanım verileri ile orandır, anlamlı bir bağlam oluşturulmaya çalışıldı. Türkiye'de farklı şehirlerde bisiklet yollarının metre/kilometre uzunluklarına dair veriler vardı ancak, Antalya, Diyarbakır, Eskişehir, Gaziantep, Kayseri, Konya, Mersin, Samsun Ulaşım Ana Plan Raporları haricinde kentlerde bisiklet ulaşım araç olarak kullanımı ve bisikletli ulaşımın trafikteki payına dair verilerle karşılaşmadık. Ankara'nın bir Ulaşım Ana Plan Raporu henüz yok.

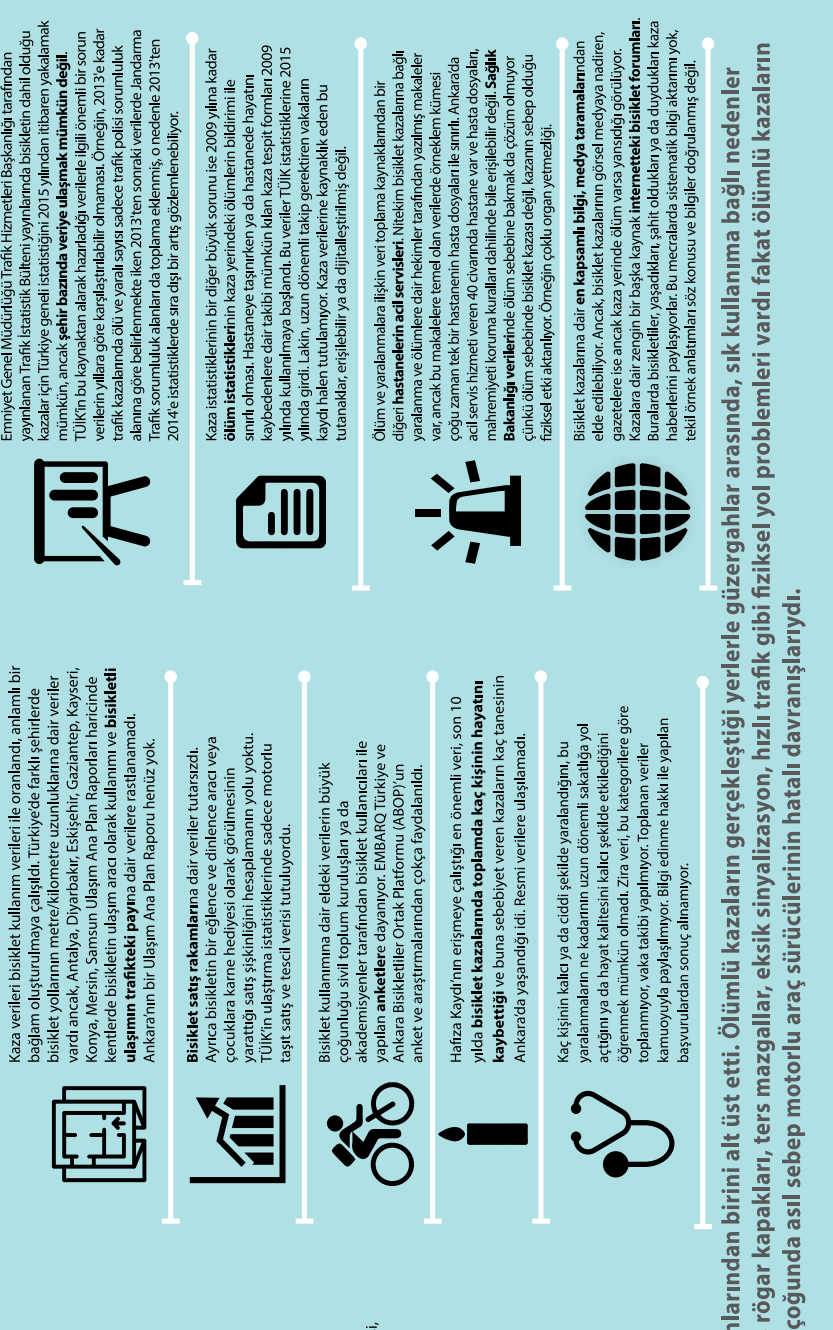
Bisiklet satış rakamlarına dair veriler tutarsızdı. Ayrıca bisikletin bir eşyeye ve dölence aracı veya çocuklara karne hediye olarak görüldüğünün yaratıldığı satış işkinliğine hesaplanamıyolu yoktu. TÜİK'in ulaşım istatistiklerinde sadece motorlu taşıt satış ve teskil verisi tutuluyordu.

Bisiklet kullanımına dair elde edilen verilerin büyük çoğunluğu sivil toplum kuruluşları ya da akademisyenler tarafından bisiklet kullanıcıları ile yapılan anketlere dayanıyor. EMBARQ Türkiye ve Ankara Bisikletler Ortak Platformu (ABOP)'un anket ve araştırmalarından çokça faydalandık.

Hafıza Kaydı'nın erişmeye çalıştığı en önemli veri, son 10 yılda bisiklet kazalarının toplamda kaç kişinin hayatını kaybettiği ve buna sebebiyet veren kazaların kaç tanesinin Ankara'da yaşandığı idi. Resmi verilerle ulaşılamadı.

Kaç kişinin kalıcı ya da ciddi şekilde yaralandığını, bu yaralanmaların ne kadının uzun dönemli sakatlığına yol açtığı ya da hayat kalitesini kalıcı şekilde etkilediğini öğrenmek mümkün olmadı. Zira veri, bu kategorilere göre toplanmıyor, vaka takibi yapılmıyor. Toplanan veriler kamuoyuyla paylaşılıyor. Bilgi edinme hakkı ile yapılan başvurulardan sonuç alınmıyor.

Bu araştırma süreci, Hafıza Kaydı'nın ilk varsayımlarından birini alt üst etti. Ölümlü kazaların gerçekleştiği yerlerle güzergahlar arasında, sık kullanıma bağlı nedenler haricinde anlamlı bir ilişki yoktu. Altyapı sorunları, rögar kapakları, ters mazgallar, eksik sinyalizasyon, hızlı trafik gibi fiziksel yol problemleri vardı fakat ölümlü kazaların çoğunda asıl sebep motorlu araç sürücülerinin hatalı davranışlarıydı.

Ankara'da Konutlar

Yazı ve Görseller: Akın Atauz - Fahri Aksirt - M. Onur Yılmaz - Vedat Gün

“Ankara’daki konutlar” dendiğinde ne anlıyoruz? Ankara’daki bütün konutlar birbirinin aynısı mı? Hangi konutlardan bahsediyoruz? Ne tür konut?

Konut genel bir sözcük ama konutlar arasındaki farkları da önemseyemediğimizde yetersiz kalıyor. O zaman hangi konutlardan bahsetmekte olduğumuz daha net bir biçimde tanımlamak gerekecek. Ancak bu tanımlamayı nasıl yapacağız? Hangi tip konuttan bahsettiğimizi, diğer konut tiplerinden nasıl ayırıp da tanımlayacağız? Bir tür konuttan bahsederken, onu diğer konut tiplerinden ayırt etmek, aslında bütün konut tipleri için ayırt edici özellikleri bilmeyi ve tanımlamayı gerektiriyor. Bir anlamda, konut kategorilerini belirleyebilmek için, konutları nasıl sınıflandırabileceğimizi bilmek gerekiyor.

Ankara’daki konutlar dediğimizde, yani konuta bir kent ölçeğinde baktığımızda, artık tek tek konutlardan değil, konutların oluşturduğu konut dokusundan bahsediyoruz demektir.

Konut dokusu

Konutlar da, aynı insanların arkadaşlık gruplarında, komşuluk gruplarında yan yana/ bir araya geldikleri gibi, bir beraberlik oluştururlar. Bir konut alanına gittiğinizde, konutların, temel karakteristikleri bakımından benzeştiğini, tıpa tıpa aynı olmasalar da, bir doku bütünlüğü oluşturduklarını fark edersiniz. Gerçi bu, büyük ölçüde imar haklarının/ kısıtlamalarının getirdiği bir sonuçtur, ama ekonomik nedenler, toplumsal ve kültürel nedenler de, bir konut alanındaki/ mahalledeki konutların, oldukça homojen özellikler göstermesine neden olur. Yani konutlar, genellikle tek kalmazlar, o yere özgü bir doku oluştururlar.

Geçtiğimiz yüzyılda, konut dokularının en temel belirleyicileri belki iklim koşulları, coğrafya, konut yapımında kullanılacak malzeme ve ustaların konut yapma deneyimlerini kuşaktan kuşağa aktarılmasıydı. Bu nedenle, Ankara Evleri, Kayseri Evleri, Safranbolu Evleri, Diyarbakır Evleri vb gibi yüzlerce kitap var bugün, bu yerel mimarileri tanımlayan. Ancak artık bu kentlerdeki konutlar, yerel özellikleriyle bir doku oluşturamıyorlar. Kullanılan inşaat malzemeleri ve teknolojisi, imar nizamları vb nedeniyle konutlar, Türkiye’nin hatta dünyanın her yerinde, birbirine çok benziyor. Bu nedenle, konut dokuları da birbirine çok benziyor. Teknolojik ve yasal gelişmeler, konut dokularını giderek daha çok bir birine benzeyen bir hale getiriyor.

Yarım yüzyıl önce kentlerin en yoksulları, tek katlı, derme çatma ve genellikle kendi emekleriyle üretilmiş, bahçeli ama altyapısız konutlarda yaşarken, bugün, (Çin’de ya da Singapur’da, Güney Amerika’da veya Dubai’de, Kahire’de, Mexico City’de, dünyanın bütün kentlerinde görülebilen) gelişmiş bir inşaat teknolojisiyle üretilmiş, altyapısı ve belirli bir konfor standardı olan

çok katlı kulelerde ve beton bahçelerde yaşamak zorunda kalıyorlar.

Tam aynı nedenlerle olmasa da, orta sınıflar da, hatta orta üst sınıflar da, bu defa belki rezidans, belki “lüks konut” adını alan, ama benzer biçimde kuleleşmiş dev bloklarda yaşama doğru geçiyorlar. Aynı eğilimler Ankara’da da, başka kentlerde de aynı; nerdeyse bütün sınıflar, kendilerini farklı bir kuleye hapsetmek doğrultusunda bir eğilim gösteriyorlar. Kentlerde yaşayan herkes, güvenliği sağlayan bir geçiş kapısıyla girilen ve etrafı dikenli tellerle çevrili, konut sahiplerinin zenginliğiyle ters oranda bahçesi betonlaştırılmış veya parklara- spor alanlarına dönüştürülmüş, yalıtımlı ve ısıtma sistemi olan, asansörlü kulelerde yaşıyor, ya da yaşamak istiyor. Ya da, o kulede yaşamaktan başka çaresi kalmamış durumda...

Yukarıdaki tartışmayı genişletmek mümkün. Ancak, Ankara’daki konut dokularına genel bir bakış için belki

bu kadarlık bir giriş yeterli olabilir. Kasım ayı içinde M. Onur Yılmaz, Vedat Gün, Fahri Aksirt ve Akın Atauz, kent içinde, konut dokularını hep birlikte biraz gözlemleyebilmek için birlikte bir geziye çıktılar. Fotoğraf çektiler ve birbirleriyle konuştular. Buradaki fotoğraflar Fahri Aksirt’in Vedat Gün’ün çektiği. Yazılanlar, bu konuşmalardan kağıdın üzerine geçirilebilenler.

Şimdilik sadece konutlara baktık ve onların oluşturduğu farklı özellikleri anlamaya, yitip giden ve yıkılarak yok edilen konut dokularına ve onların yerine gelmekte olanlara dair bir şeyler anlamaya çalıştık. Bu nedenle bu gezi, Ankara’da konutlar üzerine yapılmış bir keşif arayışı gibi, ya da yapılacak keşif gezileri için bir başlangıç arayışı, oldukça sınırlı bir kent bölgesinden “izlenimler” olarak da değerlendirilebilir.

Burası Yenidoğan. Karşı sırttaki konut dokularına bakıyoruz, gidene ve gelmekte olanı görüyoruz. Gerçi gitmekte olan, tam bir harabeye dönüştürülmüş,

tarumar edilmiş, ama yine de neler var bu dokuda? Toprağı görüyoruz, bahçe ve ağaçlar var, doğa hala konutlarla, o konutlardaki yaşamla iç içe, var olmaya devam ediyor. Bir ya da iki katlı evler, insan ölçeği, insanın kendi yaşamı ile ilişkisini kaybetmemiş, insanların ihtiyaçlarına yanıt verebilme esnekliğini koruyor ve insanla doğa arasındaki ilişkide, ekolojik dengeler biri ya da diğer adına bozulmamış gibi. Katlaşmamış ve dondurulmamış bir çevre. Belki çocuğunu evlendirirse, bir oda eklemek gerekir, belki iki tavuk alırsa, bir kümes yapılvirir, günlerin getireceğine, kendince bir yanıt verebilecek bir dinamizmi var (varmış) gibi.

Ancak arkasında, bir heyula gibi yükselmekte olanları da görüyoruz. TOKİ evleri, eteklerindeki dokuyu ve doğadan ne kalmışsa, hepsini ezerek beliriyor ve artık orada,

oyunlar oynayacak, ya da belki hiç oynayamayacak, gençler başka alanlarda karşılaşacak ve tanışacak ve spor yapacak. Komşular başka türlü tanış olacaklar birbirleriyle ve başka türlü ikramlarda bulunacaklar. Televizyondan öğrendikleri keklerle ağırlayacaklar, alt katta oturanları...

Yüzümüzü biraz daha güneye doğru çevirince, tepeden, Aydınlikevler'e doğru baktığımızda, çevremizde gördüğümüz, böyle bir kent dokusuydu. Konutlar, kamusal kullanışlar ve askeri alanlar, kentin yerleşik dokusunun dış çizgilerine doğru, artan kat sayılarıyla oluşmaya başlayan büyük bloklar ve daha yakın mesafelerde, küçük birikimleri olan ailelerin, küçük birikimleri olan müteahhitlere yaptırmış oldukları apartmanlar, eskiden kooperatifleşerek yapılmış konut siteleri vb ve bir ada gibi ortada kalmış bir avuç yeşil

yaşamlarından geriye kalmış her şeyi.

Hayat çok derme-çatma, düzensiz ve sefil gibi görünüyor. Bir kısmı yoksulluktan. Bir kısmı da belki, öyle ucunun açık kalmasının, daha doğru olduğu düşünülüyor... Yaşamı sürekli olarak, duruma göre, kendi gücüyle ve el

emeğiyle yenileyerek götürmek istediğinden belki ...

Ağaç var. Kadınlar var. Çocuklar var. Evlerin arasında küçücük bir alan var. Alabildiğine güneş ışığı var ve herkesi ısıtıyor, çamaşırı da kurutuyor... Barınacak bir ev de var. Ama kepçe, neden bu evin çatısına inmek üzere? O polisler neden o kepçeyi koruyor? O zırhlı araç neden insanları ve çocukları korkutuyor?

Karar alma konumlarında bulunanların, insanların kendi yaşam alanlarına dair söz söyleme hakkı dahi vermeden ve bu insanların bundan sonra nerede, ne koşullarda, nasıl yaşayacaklarını hesaba katmadan aldıkları kararlar ve sonrasında yıkımlar... Tıpkı bir savaş alanını andırıyordu Yenidoğan mahallesinde gördüğümüz manzara: Kolluk güçleriyle abluka altına alınmış bir

beton bloklardan başka bir şeye yer yok. Orada her şey bitmiş ve gördüğümüz haliyle, tam olarak donmuş. Orası son sözünü söylemiş. Hiçbir esnekliğe yer yok artık. Yaşam, bundan beri, aynen bu blokların bize söylediği, dikte ettiği gibi olacak.

Ama bu apartman dairelerinin daha güvenilir resmi belgeleri, tapu kayıtları var. Konut piyasasındaki değeri, eteklerdeki gecekondulardan çok daha yüksek. Kışın çok daha iyi ısınyorlardır...

Başka bir dünya oluşuyor ve eski konut dokusunu ezip geçerek, bu betonarme kulelerle başka bir konut dokusu oluşturarak, yeni (yeni ama daha mı iyi?) bir yaşam çevresi ve yaşam oluşturuyorlar. Çocuklar artık başka

alan: Altınpark.

Her şey yitip giderken bile, evler kolluk kuvvetlerinin ve zırhlı araçların, inşaat makinelerinin desteğiyle yıkılmaktayken bile, yaşam bir yandan akıp gidiyor. Çocuklar sokakta. Sonbaharın son ısıtıcı günlerinde, güneşin altında toplanmışlar. Komşular, birileriyle ayaküstü sohbet ediyorlar, kapı önünde. Çamaşlılar, kilimler güneşte kurutuluyor. O gördüğümüz elektrik direğiyle enerji altyapısı, çatıdaki çanak antenle de, iletişim alt yapısı sağlanmaya çalışılıyor. Bir ağacın gölgesi vuruyor kiremitlere. Belli ki o çatıdaki her kiremite insan eli defalarca değmiş, çatı ha bire aktarılmış. Gerçi artık göçmek üzere, ama önemli değil, çünkü belki yarın kepçe göçertecek başlarına,

mahalle, yıkılmış evler, molozlar ve bu mahallede yaşamaya çalışan, evinin yıkılıp yıkılmayacağını yarı Türkçeyle bizden öğrenmeye çalışan insanlar.

Karar alma konumunda bulunanların aldıkları kararlar, o koltuklarında oturma sürelerinden çok daha uzun süre şehri ve insanların yaşamlarını etkileyecek. Dolayısıyla bunun sorumluluğunu her zaman üzerinde taşımayacaklar kendi açılarından. Bu durumda verilen kararların insani ve bilimsel temellere dayandırılması gerekir. Yoksa utanacaklar; çünkü zaman adildir vicdanı olanlara...

Tüm bu olanlara baktığımızda, bizi geçmişimizden eden, ancak üzerine geleceğimizi kuramayacağımız bir manzaraydı gördüklerimiz.

Ellerini kaldırarak poz veren çocuğa dair: "Yüzüne düşen hayatın gölgesi mi çocuk?"

Sakalar'da bir sırtın üst çizgisinin üzerindeyiz. En arkada Hüseyin Gazi. Eteğine yazılanlarla hiçbir ilgisi yok. Şimdilik öyle. Kendi başına ve soylu bir dağ, kayalık ve

zamanlarında kurulmuş eski bir mezarlık. Herkes, mezarının başında bir selvi, bir ağaç bulsun istemiş, eski geleneklere uyararak. Mezarlık da zaman içinde, kentin en yeşil, ağacı en bol alanlarından birine dönüşmüş.

Eskiden kentin biraz dışında, Cebeci'den ötede iken, giderek konut alanlarının ortasında kalmış. Arkadaki konutların tehdit edici bir duruşu var. Birkaç tane parsel bazında müteahhit eliyle üretilmiş blok, diğerlerinin hepsi TOKİ konutları. Çok katlı, yüksek yoğunluklu, heybetli bloklar. Sanki içlerinde betondan yapılmış küçük kutular var ve bu kutuların her birinin içinde bir aile yaşıyor. Her kutunun çekmeceleri, bu tür insanlarla dolu, ama dışarıdan, insanla ilgili hiçbir şey algılamıyoruz. Yine de buradan gördüğümüz kutular şanslı kuleler, çünkü mezarlığa ait olsa da, ağaçlara, yeşil bir alana bakıyorlar.

Bizim tarafımızda ise, eteklerdeki iş makinesinin gösterdiği gibi, gecekonduları temizlenmiş, eğimli arazi bulunuyor. Bütünüyle boşaltılmış ve tam karşıdaki gibi bloklara dönüşmeyi bekliyor.

daha küçük beyaz bloklardan oluşan konut dokusu gelişecek, ya da, solda görülen farklı kat sayısındaki üç kule gibi, kulelerle donanacak.

En önde yine, Asri Mezarlık, yeşil bir rüya adası gibi duruyor (bakalım daha ne kadar dayanabilecek?) onun arkasında, orta büyüklükte sermayesi olan (bu hem parasal hem de kültürel anlamda bir sermaye olmalı) müteahhitler eliyle, parsel bazında geliştirilmiş konutlar var. Bu fotoğrafta, en azından üç tür konut dokusu görülüyor. Hem de giden ve yerine gelen

keçiler için biraz ot var yamaçlarında.

Önümüzdeki ağaçlık alan "Asri Mezarlık". Müslüman ve gayrimüslim mezarları var. Ankara'nın "modern"

Bu konut dokusu manzarası ise, biraz korku filminden çıkmış gibi. Tepenin sırtında tek-tük gecekondu kalmış. Belki orası boş kalacak ve yukarıdaki dorukta kuleleri görülen Drakula Şatosu'nun bahçesi olacak, belki son gecekondu da temizlenince, orada da, ya yandaki

konut dokuların nasıl bir anlam/ fiziki çevre değişikliği önerdiği/ gerçekleştirdiği de rahatça okunabiliyor: Eski gecekonduardan arta kalanlar, müteahhit eliyle parsel bazında geliştirilen orta sınıf konutları ve TOKİ'nin düşük gelir gruplarını hedeflediğini söylediği, ama orta alt ve orta sınıflara doğru el değiştiren kuleleri...

Burası Karapürçek. Yakın zamana kadar Ankara'nın köyü konumundayken, şimdi muhafazakar orta sınıflar, hatta orta üst sınıflar için, bir konut bölgesi yaratmak, böylece kentsel rantı yükseltmek arayışında olan bir konut dokusu geliştirilmeye çalışılıyor. Bunun için, Büyükşehir Belediyesi oldukça cömert davrandığını gösteriyor, ama Ankara'nın rant artışı sağlayan bölgeleri sıralamasında, yeri ne kadar önde olabilir ki?

Burası, kentin doğusunda ve adı Zirveken. Eğer yoksulsanız, ancak çok az kira ödeyebiliyorsanız veya bir evi satın almak, ama parasını kira öder gibi oldukça uzun bir sürede ödemek istiyorsanız, böyle bir seçenek de var. Yalnız bu konutların küçük bir kusuru var: O da kentten biraz uzakta olması. Kentin çevresinde, düzlükteki tarım arazilerini geçeceksiniz ve sırtta, tarım için verimsiz bir toprak olduğu için düşük fiyata satın alınabilen bir arazi üzerine kurulmuş bu siteden bir daire alacaksınız (o da bulabilirsiniz).

Ama bu da çok iyi bir şey. Çünkü burada, kentten bu kadar uzakta kalmış olsanız da, beklentiniz var: Beş-on yıl içinde, aradaki tarım toprakları kentsel topraklara

ikinci fotoğrafta, en öndeki tarla, arkasında ağaçlıklar içindeki küçük köy evleri ve hemen onun arkasında, kentin yakın bir gelecekte bu toprakları nasıl bir konut dokusuna dönüştürmek istediğinin göstergesi sayılabilecek doku; sanki adım adım ilerliyor gibi.

Son fotoğrafta, doğa ile, kentin orta halli müteahhit

“Bir kent sürekli olarak büyüyorsa, göç alıyor ve nüfusu çoğalıyorsa, ne yaparsın?” diyeceksiniz belki de. Evet, ne yaparsın?

Ancak bir de şöyle düşünelim: Çok güçlü göç dalgaları başladığında ve on yıllarca sürdüğünde, konut sorunu için yaratılan çözümden öğrenilecek hiçbir şey yok mu? Artan nüfusu yüksek yoğunluklu konut alanlarına depolamak, tek alternatif mi? Bu kulecikler/ kuleler gerçekten artan nüfusun konut gereksinimi için mi dikiliyor, yoksa konut ve kent toprakları üzerinden spekülasyon rant elde edebilmek arayışı ve hırsı için mi?

Yanıt, “her ikisi için de” biçiminde olabilir.

Tamam. Öyle olsa bile, kentin gerçek ihtiyacının ötesindeki kısma, yani spekülasyon rant arayışıyla gelen istilaya, neden feda edelim ki, doğanın hala nefes alabildiği yeryüzünü?

Neden bu soruyu, konutla ilgili soruları, gerçekten ve güçlü bir nefesle soracak bir gücü yok Ankara'nın?

Ancak bu soruyu sorabilmek de, alınacak yanıtların peşine düşebilmek de, o bir karışık doğa parçasını savunmak da, örgütlenmeyi ve ekolojik dengelerin politikaları için bir mücadele vermeyi gerektiriyor.

Kolayca anlayabileceğiniz gibi, Ankara'daki konut dokularını tanıyabilmek, anlayabilmek ve sınıflandırabilmek için, daha epey çaba gerekiyor.

Bu daha küçük bir başlangıç.

Solfasol da başaramayacaksa bu işi, kim başaracak? Bu nedenle, galiba konut dokusuyla uğraşmaya devam etmekten başka bir çaresi yok Solfasol'un...

dönüşür, kent bize doğru gelir (hatta geçer bile belki?) biz de, kentin içinde bir eve sahibi olacağımız için, yatırımımızın değeri, yakında ikiye-üç katlanır... Bakın zaten şimdiden, tarlaların birinin ortasında, on katlı bir apartmanı kurmuş bile, düş gücü yüksek bir girişimci. Şimdi öyle, hiçbir yerin ortasında gibi duruyor, ama siz onun uzak görüşlülüğünü birkaç yıl sonra değerlendirin.

(yukarıdaki üç fotoğraf için)

Kent, Macbeth'e karşı ormanın içinden yürüyen ordular gibi gizlenerek değil, düpedüz ve açıkça, istilaya ve ezmeye azmetmiş bir ordu gibi ilerliyor. Ayakları altına alacağı toprağı beton ve asfalta dönüştürme, kuleleriyle tahkim etmeye ve geçici değil kalıcı olarak, o toprakları doğanın ve tarımın elinden koparıp almaya geliyor.

Fotoğraflar kentin nasıl gelmekte olduğunu, olanca açıklığı ile gösteriyor:

Birinci fotoğrafta, öndeki köy ve çiftçilik, konutların üzerine doğru gelerek yarattığı tehdidi, henüz umursamamış gibi duruyor. Ya da tam tersi, bir an önce tarım arazisi olmaktan çıkmak, kent toprağına dönüşmek ve parsellenmek, arkadaki örnekte görüldüğü gibi, orta yoğunlukta bir kent parçası olmak istiyor ki, arazi sahipleri, şimdiki gelirlerinden çok daha fazlasını kazanabilsinler. Önde, şimdilik sakin gibi görünen dinginlik, belki de sadece, rant artışından alınacak payın iştahlı bir beklentisi.

Bu da mı Gol Değil!

Emel Akpınar / Fotoğraflar: ÖzgürLig Arşiv

Heykeli dikilecek kadınsınız!

Bu cümleyi başka şartlar altında duymuş olsaydım, muhtemelen bir hafta ağzım kulaklarımda gezerdim. Lakin nezaketiyle annelerimizin takdirlarini toplamayı iş edinen bir sunucu, yarışmasında sorduğu "altı pas" sorusunu bildiğim zaman bu tepkiyi verince dumura uğramıştım. Ofsayt kuralını bildiğimi söyleseydim kim bilir daha ne iltifatlara mazhar olacaktım...

Kendimi bildim bileli sporla ilgilenen, TRT'nin sınırlı sayıda kanalında bulduğu hemen her müsabakayı izleyen, basından spor dünyasını takip eden bir çocuk oldum. Farklı spor dallarının kurallarını, şampiyonalarını, güncel olaylarını bilip öğrenmeden maçları izlemekten keyif almazdım.

Evde babamla futboldan tenise, basketboldan buz patenine, olimpiyatlara kadar envai çeşit spor olayını takip ederken herhangi bir sorun yaşamazdım. Zira tek çocuk olma sıfatıyla "evin hem kızı hem oğlu" olma hakkım vardı. Maçları annemle izlemiyor olmam ayrı bir arıza, ancak yazının devamını kafamda kurguladıkça, tekrara düşmemek adına konuyu irdelermiyorum.

O günlerde babamdan öğrendiğim en önemli şey, her sene "Dört Büyükler" dışında en iyi oynayan Anadolu takımlarını desteklemesiydi. Spor endüstrisinin sadece futbola spor muamelesi yapmasının da temelinde yatan bu "güç ve para" sevdasını -her ne kadar çocukluk arkadaşımın etkisiyle o zamanlar Galatasaray'lı olsam da- böyle aştığımı sanıyorum.

Tabii "bir evin bir kızı" bile olsam, sokağa çıkınca işlerin toz pembe olmadığını söylemeliyim. Bebeklerle de oynadığım dönemlerde, mahalledeki oğlan çocuklarıyla futbol oynama çabalarım tam bir azaba dönüşmüştü. Çok görmüyorum, onlar da çocuktular ve tüm çocuklar gibi gerek kendi bedenlerine, gerekse bir başka cinsin bedenine yabancıydılar. Yine de ben senelerce kambur duracaktım, bombelenmeye başlayan memelerimle bir daha dalga geçmesinler diye...

Bedenimle barışma hikayemi belki bir başka zaman yazarım. Bu yazıda, "Sen kızsın, oynayamazsın" denilerek kaleye konmuş olmamdan bahsetmek daha yerinde. Kim bilir belki harika bir ön libero ya da forvet olacaktım; röveşata goller atacaktım :) Ofsayt kuralını bildiğim gerçeği ise katıyen sorgulanamaz!!!

...da neden bir kadın, ya da aslında genel olarak neden bir insan, ofsayt kuralını bilmeye bu kadar mecbur olsun ki...

O yıllarda kafama kazınan, çocuk aklımla bile içimde çılgın bir bulantı hissi uyandıran Fanatik gazetesi reklamları vardı. Dört "büyük" takımın taraftarlığı üzerinden kurgulanmış birer pazarlama dehasıydı bu reklamlar... ve ayrıca bugün dozunu artırdıkça artıran o eril düzenin inşasında da büyük pay sahibi...

"Doğuştan" fanatik bir oğlan bebeğin penisi illa ki babasının tuttuğu takımın renklerinde olacaktı. Neticede erkek adamın erkek oğlu olur ve fanatizm de babadan oğula geçerdi. "Ailecek" fanatik olmamız için kadının yataкта erkeğin altında yer alması, evin erkeğinin derin derin soluyarak iktidarını en pornografik şekilde duyurması ve kadının trnaklarını kocasının tuttuğu takımın renklerine boyaması şarttı. Bir kadın nasıl kocasından farklı bir takımı tutardı!!! "Hasta" fanatik bir adam ölüm döşeğinde dahi olsa, kanı yine takımının renklerinde akardı. Zira kan ve ırk çok önemliydi. Tabi maçlarda elinde copuyla pis pis sırttan polisimiz de "gizli" fanatik olabilirdi. Yeter ki dışında o iki renk olsun...

Her şey bir "rengini belli etme" meselesiydi daha o günlerde bile... Sadece bugünkü kadar açık sözlü ve fütursuzca ifade edilmiyordu bu...

Tabii milyarlarca doları transferlere harcayacak parası olmayan "ezik, zavallı" Anadolu takımlarının renklerine bürünmeyecektik. Dört büyükler hep oradaydı... Güçlünün yanında olma hastalığına çok daha önce yakalandığımızın resmidir belki de bu reklamlar...

Eril sistemin kendini var etmesi, kadını ikincil hale getirip erkeği üstün kılması için en önemli öğelerden biri olan heteronormatif sistemin etkilerini elbette görüyorduk. Sonuçta bir kadın ve bir erkek tanımlamadan erkeği nasıl daha "üstün (!)" olarak nitelendirebilirdik ki... Seneler

çinde "efemine hakem" temalı bir banka reklamında Ferhan Şensoy bile bu tongaya düşmüş görünüyordu. Günümüze dek uzantıları süren eril ve homofobik medya geleneğinin son örneği ise "ilham kaynağı" bir eril küfrün kısaltması olan AMK gazetesidir, ki kendilerini kronik maço ilan ediyorum!

O kadar erilsiniz ki, çocukluğuma bile geri dönmek istediğim zamanlar oluyor...

Derken günler günleri kovaladı ve tam futboldan başka bir gündemimiz olmayacak derken, sevdiğim adıyla Efes Pilsen'in, şimdiki zoraki adıyla Anadolu Efes'in Avrupa başarıları geldi. İnsanımız sonunda basketbolla tanışmıştı. Bolca Amerikalılaştığımız günlere yelken açtık. Artık tribün amigolarından çok daha "havalı" olmak üzere, mola ve devre aralarında boy gösteren "fıstık gibi kızlar" vardı. Zaman içinde diğer spor dallarında da bireysel başarılar geldikçe, futbol -halen "en" olmayı başarsa bile- artık tek değildi.

Tüm bu mesafeler kat edilirken ise, kafamda kimseye sormaya cesaret edemediğim bir soru vardı: Neden kadınlar basketbol liginde bir grup erkek ortaya atlayıp dans etmez, seyirciyi coşturmaz? Evet "ponpon kızlar" gibi bir "ponpon oğlanlar" grubu neden hiç olmadı? Biri bu sorunun cevabını acilen vermeli.

Mevcut sistemin bu kafayı yaşamasını beklemiyorum elbette. Böyle bir şey gerçekleşseydi bile, bu olsa olsa Haka dansı kapsamında tezahür ederdi. Sonuçta ponponlar bizim "ağır ve kaslı abilerimize" ters!!!

Erkeklerin güç göstermesi, koşup smaçlar vurmaları, arada kadınların çıkıp "güzelliklerini ve estetik danslarını" sergilemesi tam da toplumsal cinsiyet algımızın layığı değil mi? Ponpon kızların neden tombik olmadığını sormamıza gerek var mı bilemedim şimdi... Neticede kadın, bedeniyle erkeği eğlendirip gaza getirecek bir cinsel meta. Tabi burada yine heteronormatif sistemin ön gördüğü üzere, erkek sadece kadını / kadın bedenini beğenebilir varsayımından yola çıkmış. Neresinden tutsak elimizde kalır!

Bu arada, kadınların spor yapmaya pek de öyle özendirilmediğini söylemek acımasız olmaz. Teşvik edilsek bile daha çok zarif, estetik, vücudumuzu erkeklerin seyrine uygun kalıplarda tutacak jimnastik, tenis, voleybol, buz pateni gibi alanlara yönlendirildik. Erkek zihniyetler kadınları "seyretmek" istiyordu çünkü... Takım sporlarında kadınlarımızın kazandığı önemli başarıların takdir edilme süreci de erkeklere nazaran çok daha uzun ve meşakkatli oldu.

Bu sisteme göre şekillenen çocuk zihnimde, ponpon oğlan beklentimi sadece kadınlar basketbol ligi ile sınırlı tutmam beklenmedik bir sonuç değildi elbet. Yine de buna dair özeleştirimi vermeden geçmek istemem!

2 Çocuk Annesinin Ankara'sı

Gelelim O Malum Soruya; Çocuklar Topluma Göre mi Yetişsin?

A. Özge Akar

Donald Trump Amerika Birleşik Devletleri Başkanı oldu. Bundan sonra ne olacak? Dünya daha da kötüye gidiyor, biz çocuklarımızı Hülya Koçyiğit sıcaklığında, Mevlana hoşgörüsünde, Federer sportmenliğinde yetiştirirken faşist, vahşi bir tüketim hızına sahip, ırkçı, homofobik, bir dünyada yaşadıklarını içten içe biliyoruz; Çevremdeki annelere sordum: Çocuklarımızı topluma göre mi yetiştireceğiz? Çocuklarımızı nasıl koruyacağız?

37 Yaşında, 2 Çocuk Annesi, İşsiz;

Ben de başka nasıl olunur bilmeyen o annelerden biri olarak, çocuklarımı olabildiğince düzgün, kendine-topluma faydalı, saygılı, yani olabildiğince iyi biri olarak yetiştirme gayreti içindeyim. Şimdi güzel bir an yaşıyorum. hâlâ umut var. Düzgün insanlar bir şekilde iç huzura sahip oluyor bu da onları bir çok şeyden bir melek koruyor. hâlâ umut var, biz yapamadık ama kendi gibi olacağını düşündüğüm diğer bireyler ile daha güzel bir dünya yaratabilirler. Umarım. Bazen geceleri korkuyla ağlasam da umut var.

68 Yaşında, 3 Çocuk Annesi, Emekli Öğretmen

Her çağ kötü, her zaman kötü o yüzden bildiğimiz gibi, iyi çocuklar yetiştireceğiz. Eşim de ben de kimsenin hakkını yemedik, hayal etmediğimiz şeylere sahip olduk. Becerebiliyorsanız çocuklara kendini savunmayı öğretin; tabii ki kötü bir insan olmayı değil. İyi çocuklar iyi bir dünya demek.

42 yaşında, 1 Çocuk Annesi, Borsacı

Kendi bildiğim gibi yetiştireceğim. Vatanına, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı bir vatansız olarak; ahlaklı, mutlu, kendine yetebilen bir birey olarak yetiştireceğim. Gerekirse yurtdışında okutacağım. Ülkesinde yaşaması en büyük dileğim ama gerekirse daha adil ülkelerde yaşamasını sağlayabiliriz.

42 yaşında, 2 Çocuk Annesi, İç Mimar

Tabii ki kendi doğrularına göre yetiştirmeye devam edeceğim. Başka bir yol bilmiyorum. Uyanık, başkalarının

Başlangıcı14. sayfada

Günümüzde maçlara daha çok kadının gitmesi, tribünlerde ve spor salonlarında "kızıl erkekli" maç seyredilmesi olumlu bir gelişme. Ancak Türkiye Futbol Federasyonu'nun bazı ceza yaptırımlarıyla kimi cezalandırmaya çalıştığı konusunda şüphelerim var. Disiplin Kurulu tarafından takımlara seyircisiz oynama cezası verildiğini bildirdik. Sonra bir anda baktık ki sadece kadın ve çocukların alındığı maçlar dönemi başlamış.

Bir takımı güçlü kuvvetli, sesi gür çıkan, ekonomiden daha çok pay aldığı için alım gücü -ve dolayısıyla fanatizm değeri- daha yüksek olan erkek taraftarlarından mahrum bırakmak ne büyük bir yaptırım! Kadın ve çocukları alenen "kıymetsiz" olarak tanımlayan federasyon, ayrımcılık yapmakta ve anayasayı ihlal etmekte. Üstelik bir seyirciyi diğerine göre daha değerli kılmak, sporun yazılı kurallarında teşvik edilen centilmenlik ve adalet kaygısıyla çelişkili.

Tabii spor endüstrisinde yazılı kuralların dışında, ziyadesiyle mafyatik bir hukuk döndüğünü belirtmeden de geçmeyelim: Cidden, o kadar da saf değiliz!

"Fair Play" bizzat federasyon tarafından yerle yer edilmişken, Gezi sürecinde taraftar gruplarının yaratıcı eylemlilikler sergilemesi sonucu hükümet boş durmadı ve taraftarı fişleme çabalarına Passolig uygulamasıyla resmiyet kazandırdı. Kişilerin kimlik bilgilerini tutmayı hedefleyen,

hayatına tecavüz eden biri olmayı bilmiyorum o yüzden bunu öğretemem. Özgüven aşılayarak ve duygusal zeka gelişimlerini güçlendirerek onları hayata en iyi şekilde hazırlayacağımı biliyorum. İnsanların kötü olabileceğini söylüyorum ama nasıl kötü olunur diye öğretmiyorum.

38 Yaşında, 2 Çocuk Annesi, Hasta Bakıcı

Onları yetiştirmek için çok uğraştım. Belki de hata ettim. Oluruna bıraksam belki daha iyiydi. Namuslu ve dindar olsunlar doğru yolu zaten bulurlar. Bizim bütün aile kimsenin hakkını yemedi. Hepimiz bir şekilde mutluyuz. Allah bizi her zaman koruyor.

42 Yaşında, 3 Çocuk Annesi, Biyolog

Onlara her zaman sevgimi vererek ve bunu anlamlarını umarak hareket ediyorum. Yeterince sevgi dolu bir evde tüm çocuklar mutlu olur ve toplum da sağlıklı olur. Sportmen çocuklar olsunlar istiyorum. Gerekirse kendilerini savunmalarını istiyorum ama saldırmak özellikle yapmamalarını istediğim bir şey.

34 Yaşında, 1 Çocuk Annesi, Grafiker

Kalıplar yerine değerleri öğretmeye çalışıyorum. Belli bir dini değil ama doğruyu söylemeyi, ayıp-günah yerine kendi vücuduna saygı duymayı öğretiyorum. Gerekirse eşimle emekli olduğumuzda Kanada'ya taşınma planımız var.Sadece mutlu olsun istiyorum. Korku ve stres içinde yaşamasın istiyorum.

38 Yaşında, 2 Çocuk Annesi, İşsiz

Eğer çocuklar yanlış yola saparsa bu annelerin suçudur.

İyi bir şey olduğunda da onlar zaten öyle çocuklardır. Kimse ne der hiçbir şey umrumda değil. Sanat ve spor ile iç içe olmaları için elimden geleni yapıyorum. Evde müzik aletleri var, kendilerini ifade etmeleri için her fırsatı değerlendiriyorum. Onları her zaman takdir ediyorum. Onları o kadar seviyorum ki bunu gerçekten biliyorlarsa dünyayı bile değiştirebilirler. Tabii böyle bir beklentim hiç yok kendilerine güzel bir dünya yaratsınlar yeter.

41 Yaşında, 3 Çocuk Annesi, Temizlik İşçisi

Elimden geleni yaptım. Artık Allah'a da inanmıyorum. Eğer olsaydı bu kötülükler olur muydu? Çocuklara kim tecavüz edebilirdi? Çocuklarımızı Allah inancı ile yetiştirdim. Şimdi yok diyorum, neyse ki artık yetişkin sayılırlar. Hepsini ahlaklı, hak yemeyen insanlar olarak yetiştirdim. Aslında çok mutlu görünüyorlar ama içlerini hiç bilmediğim anlar oluyor. Yardım etmem gereken zamanda söylemiyorlar, çok üzülüyorum. Kimse çocuğunu koruyamaz.

44 Yaşında, 2 Çocuk Annesi, Yönetim Kurulu Başkanı

Onlara yeterince zaman ayıramadım. Kafamı kessem yine olmadı. Yine de onları çok sevdiğimi biliyorlar, bunu bilmeleri dünyanın en güzel şeyi. Çocuklarımı çok seviyorum. Onlar ile olmak için her işi başkasına yaptırıyorum. Beyin gerektiren her şeyi ben yapıyorum ama dolar 3.40 olduğu için 8 tane beynim olsa da işin içinden çıkılamayan bir zamana geldim. Benim yaşımaya gelmiş belli bir zeka üstü biri de Allah'a inanmaz. Zorlandığımda Allah'a da sığınmıyorum. Çocuklarıma bol bol sarılıyorum tabii izin verirlerse. Sadece sevgi dolu bir ev çocukları korur.

koltuk numarası uygulaması getiren, kart aidatlarını haraç misali toplamayı ihmal etmeyen bu sistemin "Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesi" (Bkz. 6222 sayılı yasa) ile uzaktan yakından ilgisi olmadığı, halen statlarda yaşanabilen düzensiz şiddet olaylarıyla tescillendi.

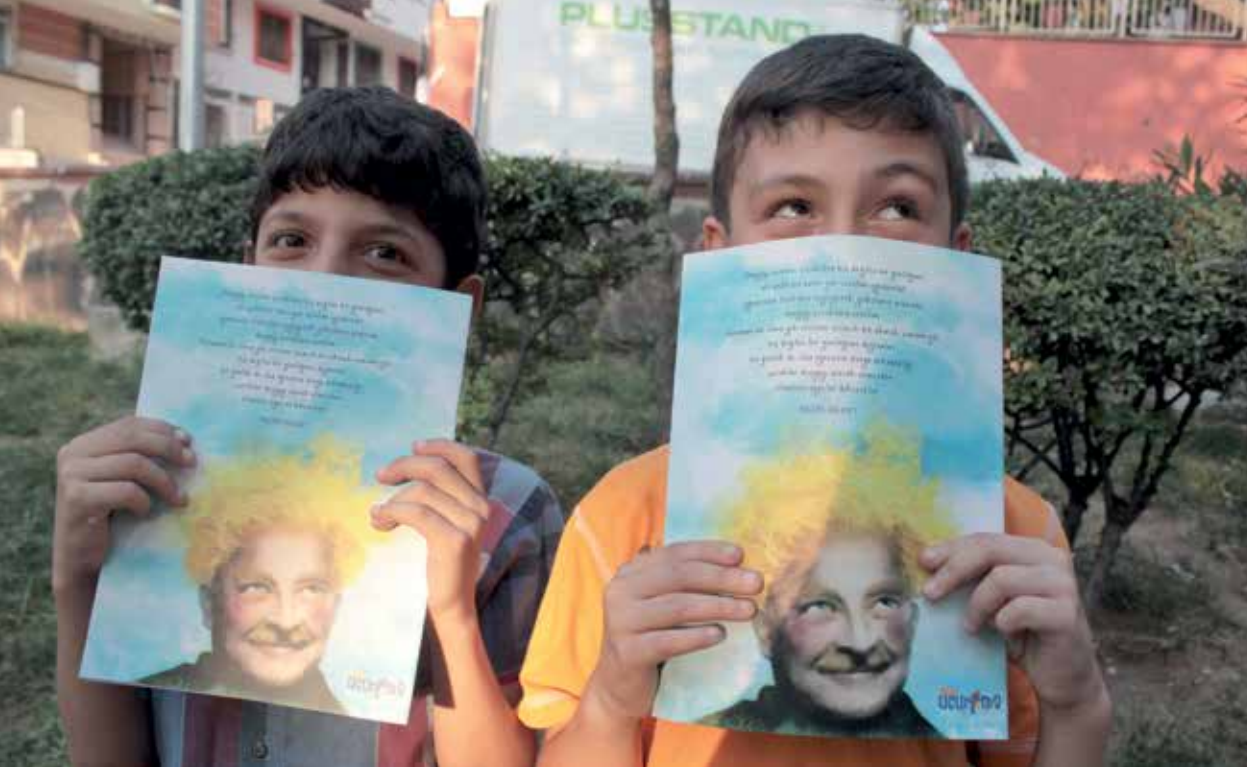
Bazı taraftar gruplarının maçlara gitmeyi bırakarak tepki gösterdiği bu uygulama devam ederken, Passolig / Faşolig öncesi son sezonda kullandığım Gençlerbirliği kombine biletimi cüzdanımda halen gururla taşıdığımı belirtmeden geçemeyeceğim.

Bu arada, sahalamızda görmek istediğimiz bazı hareketlerin olmadığını da söyleyemeyiz. Ankara'nın güzel insanları "Ferman padişahın, sahalılar bizimidir" diyerek oluşturdukları lige "özgürlük"ten doğru bir isim vererek düzene karşı direnmeye kararlı. Kadınların ve eşcinsellerin rahatlıkla yer bulabildiği bu ligde önce dayanışma ve dostluk, sonra azim ve mücadele var. Küfür yok, para yok, şike yok. Her geçen gün çevremizi kuşatan erkek egemen sistemin ortasında, kelebek olup konduğu bir çiçeği koklamak gibi Özgürlük.

...ve işte daha çocukluktan beri bastırılmak istenen kadınlığımızın sahalardan doğru küçük bir hikâyesi... Yine de ben hala rakip kaleye kadar topu sürüp kaleciyle karşı karşıya kalmak istiyorum:

Bu da mı gol değil!!!

“Çocuklar için yapılabilecek hala çok şey var”

Uçurtma Çocuk Dergisiyle Konuştuk

Merhaba. Öncelikle Uçurtma Çocuk Dergisi nasıl havalandı, ondan bahsedelim.

Çocuk ve çocukluk kültürüne dair hepimizin üretebileceği, koruyabileceği ve geliştirebileceği çok şey olduğunu düşünüyoruz. Okullarda can güvenliği olmayan, savaş ve şiddetten ibaret çocukluk geçiren, erken yaşta çalışmak zorunda kalan, evlendirilen çocuklar için ya da bir başka deyişle hayatı çocuklar için cehenneme çevirmek isteyenlere karşı bir bayrak açtık.

Uçurtma; eşit, parasız, laik, bilimsel ve anadilde eğitimin aynı zamanda bir çocuk hakkı olduğu bilinciyle ortaya çıkan bir dergi. Her şeyin yüzeysel olarak ele alındığı bir dünyada çocuk hakları ve çocuk kültürüne dair bir yeni soluk alma mecrası. Dergiyi hazırlarken ezberimizde tuttuğumuz tek şey “Slogan atan değil şarkı söyleten” bir dergi hazırlayacağımız oldu.

Nasıl yola çıktı Uçurtma?

Uçurtma Çocuk Dergisi aynı zamanda on yıllık bir emeğin ürünü. Halkevleri, on yıldır güz ve yaz dönemlerinde “Halkevi Yaz Okulu” ile çocuklarla buluşuyor, onlarla okul derslerine yardımcı veya eğlenceli atölyeler yapıyor. Atölyelerde felsefe, ekoloji, drama, toplumsal cinsiyet, yaratıcı yazarlık, bilim, kukla, mim gibi pek çok konuyu çocuklarla buluşturuyor. Tıpkı dersler gibi Uçurtma da bu çok renklilikten etkilenmiş olacak ki yaratıcı yazarlık, psikoloji, müzik, bilim, oyun gibi pek çok konuyu içinde barındırıyor.

Çocuk dergisi fikri yavaş yavaş oluşmaya başladığında pek çok ilde gönüllü öğretmenlerimiz, çocuklar ve ebeveynlerle toplantılar yaptık. Derginin ilk yazar ve çizer ekibi de Halkevi Yaz Okulu atölyelerinde çalışma yapmış gönüllülerden oluştu. Daha sonra da hızla artarak yaklaşık otuz kişilik şimdiki ekibi meydana geldi.

Kaçınıcı sayıyı geride bıraktı Uçurtma? Bunca zaman neler oldu bitti Uçurtma’da?

Kasım’da sekizinci sayımız raflarda yerini alacak. Maceramız nisan ayında “Sıkıcı bir dünya istemiyoruz” sloganı ile başladı. İlk sayımızın teması “bahar” oldu. İnsanlardan çok güzel tepkiler aldık. Dergimizi daha hiç ellerine almadan, incelemeyen abone olan pek çok okurumuz oldu. Yalnızca ilk sayıdan bine yakın abone ile yola çıktık. Bugün ise bu sayı giderek artıyor.

Kısa zaman önce çocuk odaklı yayıncılığı esas alarak çıktığımız yolda çocuklarla buluşabileceğimiz organizasyonlar düzenledik. Film gösterimleri, eğlenceli bilim deneyleri, uçurtma şenlikleri, drama ve resim atölyelerinde çocuklardan yeni fikirler edindik.

Uçurtma Çizgi Film Atölyesi var bir de

Çocuklarla yıllardır yaptığımız film çalışmalarının üzerine yeni şeyler ekleyerek oluşturduk atölyemizi. Çocuklarla gönüllü olarak çalışmak isteyen insanlara öğrettik ve ilk iş olarak da Uçurtma’nın kendi macerasını çekmekle başladık. Daha sonra da çocuklarla belirledikleri konu etrafında filmler üretmeye başladık.

Çocukların kendi yaratıcılıklarına güveniyoruz. Biz okurlarımıza “Uçurtmacı” diyoruz. Uçurtmacılar dergiden öğrendikleri işaret dilini birbirlerine öğretiyorlar, çocuk

hakları posterleri hazırlayıp çocuk parklarına asıyorlar. Çocuklarla dergi kanalıyla iletişime geçebilmek bizi çok mutlu ediyor.

Biraz da Uçurtma’nın içeriğinden bahsedelim. Neler var Uçurtma’nın içinde?

Uçurtma’nın her ay olmazsa olmaz sabit köşeleri, her ay değişen temalar ve dosya konusu içerikleri var.

“Nolmuş nolmuş” sayfasında her ay güncel haberler yer alıyor. Ekoloji, toplumsal cinsiyet, genel kültür gibi konulara değindiğimiz haberlerde ana eksen çocuk oluyor.

Şubadap Çocuk’un katkılarıyla hazırlanan müzik sayfasında, dünyada müzik kültürü ile ilgili yazıların yanında “Kendi müzik grubunu nasıl kurabilirsin?” gibi çocukla etkileşimli bölümler de yer alıyor.

Canlı tanıtımı köşesinde her ay bir canlıyı daha yakından tanıyoruz. Bu köşede; o canlı hangi koşullarda yaşar, farklı özellikleri nelerdir, bizim o canlının yaşamı için yapabileceğimiz şeyler var mı gibi sorulara cevap arıyoruz.

“Farklı Sayfa”da her ay, farklılıklarımızın “öcü” olmadığını göstermeye çalışıyoruz. Down sendromu, otizm gibi çocukların yabancı olduğu konularda duygudaşlık yaşatmaya çalışıyoruz. Diyabetli arkadaşımızın neden yemeklerini özenle seçmek zorunda olduğunu, bedensel engelli arkadaşımız için yapılan rampaların gerçekten yeterli olup olmadığını düşünüyoruz Uçurtma’da.

“Başka Okullar” sayfasında dünyanın çeşitli bölgelerinde

çevresel ya da kültürel olarak farklı okulları ve onların kuruluş hikayelerini derliyoruz. Hindistan’da kurulan tren istasyonu okulundan, Nesin Matematik Köyü’ne kadar farklı bölgeleri gezdik. Dünyayı ve kültürleri bir de okullarındaki farklılıklarla tanıyoruz.

Beslenme köşesinde; makarnalar, spagettiler, reçeller çocukla beraber yapabileceğiniz yemeklerin tarifleri ve o yiyecekler hakkında bilgilere yer veriyoruz.

Belirsiz günler ve haftalar en keyifli sayfalarımızdan biri. Bu sayfada o ay içerisinde yer alan sadece Uçurtma okullarının bildiği özel günler var. Eğer siz de sokakta sihirli çubuk arayan, gittiği okulun yolunun haritasını çizmeye çalışan ya da kaybettiği bilgilerin ardından şiir yazan bir çocukla tanışırsanız o bir uçurtmacı olabilir.

Peki Uçurtma’nın içinde kimler var? Onlardan da bahsetsek. Mesela Turunç kim, Mimas kim..?

Turunç, Kukla Gezegeni’nden gelmiş bir kukla. İnsanların ve dünyanın nasıl bir yer olduğunu merak ediyor, Uçurtma ile gezerek keşfediyor. Aynı zamanda dergimizin de editörü. Her sayıda dergiyi açtığınızda sizi Turunç karşılıyor ve derginin içinde neler olduğunu, bu sayıda nasıl bir yolculuk yaptığını nelerle karşılaştığını anlatıyor.

Mimci Mimas karakterine Mehmet Selin Sağdıç can veriyor. Her sayıda kendi yazdığı hikayeyi oynuyor. Çocuklar sayfada yer alan QR kod yardımıyla mim videosunu izleyebiliyorlar. Merak edenler için kod şurada: (Ekte) Mimas çocukların en çok sevdiği karakterlerden biri Mehmet’e çocuklardan bol bol mektup geliyor. Mimas’ın resimlerini çizip gönderiyorlar bize.

Çaça, dergimizin turuncu saçlı kız çocuğu karakteri. Çaça’nın haksızlıklara hiç tahammülü yok. Çaça her ay yaşadığı sorunları ve baş etme yollarını çocuklarla paylaşıyor. Geçtiğimiz sayılarda zorbalıkla nasıl mücadele edebilirsiniz, kardeşinle nasıl daha iyi anlaşabilirsiniz, çocuk haklarını nasıl daha çok kişiye duyurabilirsiniz gibi konular Çaça’nın gündemindeydi. Çocuk hakları konusunda çocuklar bize kendi çocuk hakları listelerini gönderdiler.

Uçurtma’nın her sayısında başka bir tema oluyor. Bu temalar ve derginin içeriği neye göre belirleniyor?

Geçtiğimiz sayılarda barış, dayanışma, özgürlük, farklılıklara saygı, yapabilirim gibi dosya konularına yer verdik. Tabii ki odağımız çocuk. Tüm bu dosya konularında çocuğa değen, çocuğun var olan sorunları, onların merak ettikleri ekseninde hareket etmeye çalışıyoruz. Kasım sayımızın konusu da “Çocuk Hakları”. 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları günü dolayısıyla çocuklar bu ay bir de posterle karşılaşacaklar Uçurtma’da.

Uçurtma’ya kimler yazabilir?

Uçurtma’nın tüm yazarları ve çizerleri gönüllü profesyoneller. Ben de sizinle aynı endişeleri paylaşıyorum. Ben de çocuklar için bir şeyler yapmak istiyorum diyen herkes proje ekibimize katılabilir. Çocuklarla oyun oynamak da buna dahil.

Kardeş Abonelik ya da Uçurtma Kardeşliği nedir?

Uçurtma Çocuk Dergisi’nin ulaştığı çok sayıda çocuk, maddi olarak desteğe ihtiyacı olan ailelerin çocukları. Biz elimizden geldiğince köy okullarına ve yoksul mahallelere dergimizi ücretsiz gönderiyoruz. Siz de bu çabaya ortak olabilirsiniz. “Kardeş Abone” olarak istediğiniz sayıda çocuğu Uçurtma’yla buluşturabilirsiniz. Sitemizde bulunan abone formunu doldurarak, açıklama kısmına “Uçurtma Kardeşliği” yazdığınızda sizin de bir kardeş abonemiz oluyor.

Uçurtma’ya nasıl ulaşacağız?

Uçurtma’nın internet sitesinde “Uçurtma Nerelerde?” linkinden güncellenen satış noktalarımızın listesini bulabilirsiniz. Dağıtım kanallarının yüksek maliyetli olması sebebiyle ulaştırabildiğimiz her kitabevine ve çocukların yolunun düştüğü her yere Uçurtma gönderiyoruz. Ya da yıllık 70 TL ödeyerek abone olabilirsiniz. Bir yıl boyunca adresinize dergimizi kargoyla yolluyoruz.

Son olarak Solfasol okullarına söylemek istediğiniz bir şey var mı?

Güzel günler ve çocuklar için yapılabilecek hala çok şey olduğunu düşünüyoruz. Uçurtma’ya takılınsınlar, onun bizi götürdüğü yerlerde çocuklar ve dayanışma var.

"Ben kötü bir insan değilim" diyordu,
"iyiliğimi göstermeyi bilemedim sadece."

Haydar Ergülen, Fena

Şimdi

Barkın Sinan

Denenmemiş hiçbir şeyin kalmadığı hükmüne varacağı zamanlara gelmeden önce insanoğlu, hayatın içindeymiş. İçinde yaşıyor olmak, zaman zaman hissettiği değil, kışın yapraklarını dökse de narsız kalmayacağı bilgisiyle başını kaldırıp gökyüzüne iç çektiğiymiş. İçini çeke çeke eve giderken işyerinden alamadığı parası, alamadığı için yanında götüremediği siparişleri, götüremediği için bunu nasıl izah edeceği "olmayınca olmuyor"dan öte bir şey değil, ama sabahında güneşin doğacağına akşamdan inanmış. İnanmak resimde koyu, fizikte hareket, edebiyatta şiir, boyunda ilmekmiş. İlmek ilmek dolaştığı sokaklar sokak, mahalleler mahalle.

Mahalle maçının ortasından geçen at arabasının bıraktığı kötü bir şey değil, tezekmiş. Tezeklerin üzerine çekilen asfaltlardan sonra hızı, hızı kesilince de dudağı bükülen belediye değil, çocukmuş. Çocukluğun şimdilerde ipi gasp edilmiş elindeki topaç, ipsiz büyüklerin engin tecrübeleriyle dolu dünyasında umutmuş. Umut, o zamanlar Ankara'da kokusunu almak için burnunu zorlamadığın iğdeymiş. İğde ağacının gölgesinde coşkusunu, başka bir dünya hevesiyle bileyleyen, yere düşüp de dağılmaktan henüz uzakta, narmış. Nara, ancak içini açarsan görebileceğin nar tanelerine gönül veren iklim heves, ihtimal sazmış.

Sazın teli gönül teliyle, kalem kağıtla, sofraya yerle, özgürlük yumrukla, aşk devrimle selamlaşmış. Selamlar da sorgulanmış elbet, ki insanın özünde büsbütün "güneş bir şekilde doğacak" değil, sorgu da varmış. "Var etmek için önce kendini yok et" diyen ariflerin cümle içlerinde ferahlık merdiveni otururken o vakitler, tırmanmak dert olsa da, varılan yer dermanmış. Derman diye hazır cevapların peşine düşülse de o tarihlerde, sorulardan çok ellerdeki bilgiler doğru olarak bilinse de, ezberler baş tacı, fikirler ısrar, otoriteler amin, hürmetler dikine, durum tek tip, olsa da böyle böyle yolda olmak güzel, etraf tenha, hırslar silik, hep beraber güçlü, yeşil bir tık daha fazla, şüphe daha az, domatesler daha bol ve kırmızı; ulaşması daha zor fakat kıymetli; bilgi, üzerimize moloz yığını olarak kepçe kepçe boşaltılan, her şeyden bir parça, işimizi görecektir, işimize gelecektir kadar, vitamin gibi yutup her şey hakkında dilin haddini enerjiye açacak o kavram, yaşam gibi daha abartısızmış.

Birbirinden haberdar cümleler zamanla sırtlarından kopunca ürün toprakta, sade karmaşada, söz lafta, dost arkadaşta, aşk havada, eski yolda abartı kalmış. Sonra, üzüm bağını, zeytin dalını, balıklar suyunu, insan yakını aramış. Aramış aramış da bulmuş mu? İnsan kendisini "olmayacak şeye bu kadar ısrar etmeye ne gerek var?" cümlesine önceden mi hazır etmiş de vermiş cevabını: "Olmuş meyvelerinizin güya ağaçlarını neyle suladığınızı da gördük!" deyivermiş. İnsan kendi dibini teflon bilip "nasıl olsa bana yapışmaz" diye düşünmüş. Bir yağsız yemek düşünce tavasına, unutup da dibi tutuşunca bir sefer, kazımak isteyince kendini... Sağlık için işte, kaldırıp atmış.

Abartıyor muyum?

Şu fiyakalı "şimdini yaşa" diyen şu an'ın müminleri abartıyor muyum? İnsanoğlu hiç olmadığı kadar kendisine yakın şimdi. Bu kadar yakınken, bu dünya insanın payına bunu; mutluluk, keyif, senin hikayen, paylaş diye sunup, kendisini kendisiyle baş başa bırakıp cebelleştirirken; "kendini sev diye verdik biz sana elinde avucunda gördüklerini" cüretine cevap, insan kendini bilip, çamuruna kimi razı edecek? Eni sonu bir çamurum ben, doğada bulunana cilde ecza, ağrıya şifa, uykuya deva derlerken; ey benden olmayan, ey mazlumun tenhalığı, ey kimliğine yabancı iyi yetiştirilememiş çocuk, özgürlüğe hasret esaret, Ulus'ta üç kuruş için ter döken ucuz işgücü, cinsiyetinden, cinsel kimliğinden dolayı dışlanan, şiddete maruz kalan beden, savaşta kaybetmediği hiçbir şeyi kalmayan talihsiz coğrafya, cansızmış gibi duran yeşil, onu öyle gören, karnının derinde göz, atıklarla birlikte yüzme bilmeyen deniz, kirlendikçe kendi mavisini unutan gökyüzü... "SEN olmaya geldim" deyip, bu dünyaya bir cevap vermenin lütfuna erecek. Her sene sonunda "bu kış soğuk geçecek" kışlık bilgisine çorbasını yanaştırıp da battaniyesini örtecek. Doğanın endemiklerine nezaket gösterip bir tavus kuşunun kanatlarına mucize kavlinde hürmet edecek. Nimet il nisyandan epey sonra, kıymetini bilmelerden de sonra, neşe ile gökyüzüne fırlatılan havai fişeklerden kuş sürülerinin ne kadar da ürperdiğini hatırlayıp, hatırlayıp da isyanı kendine zerk edecek. Sadece kendi başı ve sadece kendi yüreğindeki sarayın görünmez ışığında polis bekletmeyecek. Doğacak üçüncüyü beklerken düşlerinin kısırlığına keçiboynuzu olup da üzülecek.

Kendisini sadece bu dünyada çalışmak için doğduğuna ve zamanını bunun için öylece doldurduğuna hemfikir olmuş gibi duyan dünya öğretisini iki mars bir düzle bertaraf edecek. "Şu hayata sadece şu hayat!" gibi işaret ederek değil de, bütün canlıların solumak istediğiymiş gibi bakacak; yaşadığı şehri, doğumu, yaşamı ve ölümü geçirdiği bir zaman dilimi gibi değil de, bin yıl sonrasına kalabilmiş bir ağacın damarlarına "hakikaten yaşıyor mu?" merakıyla elleriyle dokunmak isteyen bir insanın baba yadigarı bir saati sevmesi gibi sevecek; altı üstlü kilitlediği kapısını açıp, ayaklarını kapı önünde güzelce çıkarıp, eğilip parmaklarıyla ayakkabılarını yerden alıp, geri geri içeriye girip, kapıyı da kapatıp, çayın altına suyu koyup, ekmeği masanın üzerine bırakıp, üzerini değiştirip, çayı demleyip, teflonun üzerindeki köfteleri dizip, sofrayı hazırlayıp, afiyet olsun olup odaya geçerek, televizyonun düğmesine basıp, kanepeye uzanıp; bütün yorgunluğu, telaşı, bütün sıkıntıları –selamlaştığı kapı komşusunu, ekmek alıp parasını uzattığı kalabalık marketi, metrodan tıksık tıksık inip koştur koştur çıktığı caddeyi, kırmızı ışıkta "araba da yok, geçsem mi" deyip geçemediği, geçmediği için kendisini kutladığı anı, şehrin dumanını, iş makinelerinin gürültüsünü, işyerindeki hesap kitap işlerini, müdürünü, çalışma arkadaşlarını, öğlen ne yiyeceğini, hiç bitmeyen müşteri taleplerini, sabah hızlıca yaptığı kahvaltayı,

saat yedide çalan alarmı, alarmdan önce yarıda kalan rüyasını, yorgun düşmüş zihnini, akrabası bedenini sürükleye sürükleye götürüp de yatırmasını – hepsini, az önce ayakkabılarını çıkarıp kapı önünde bıraktığı eşığe koyup, oh çektiği o eve, dört duvar içinde yaşanan saadet içinde dışardaki kötülüklerden saklanılan işte o eve – satın alırken cephesine, güneş alıp almadığına, değerlenip değerlenmeyeceğine, mutfağının genişliğine, katına, mantosuna, incicine cıncığına kadar düşünüp de başını sokmaya karar verdiği o eve – girerken ve çıkarken söylediklerini, dışarda oh çekemeyen kabaca herkesin "kötü işte" dediği dünyaya, kendini tekrardan çıkarıp belki şikayet ettiği suskunluğa denemeye değer bir ses bulup şu ana kadar hiç söylenmemiş bir cümle söyleyecek.

Abartıyor muyum?

Kime anlatayım ki ben bunları... "Fena ey yaşayanlar!" deyip de kimi uykusundan uyandırayım? Burada karşımda sen şu paslı musluktan usul usul akarken senden vazgeçip dilek kipinde kime yazayım? Eğik başımı doğrultup, bitti deyip duaya, geleceği zarafetli kılacak nice incinmiş çocuklara şimdiden amin olayım.

Yaşamak

Ekmeğe, aşka ve ömre küfeleriyle hükmedenlere...
Ahmed Arif'in umudunu yüklenenlere...

Karaca Yiğit Pehlivanlı

Sen şimdi nefes alıp veriyorsun ya,
Yaşadığını mı sanıyorsun?

Elinin tersiyle sildiğin yüzünde,

Her seferinde,

Bir kara bulut belirir.

Dik duruşunla bütünleşir,

Saklar bizden hüznünü.

Alnından süzülen ter damlaları,

Kara bulutları dağıtır yavaşıca.

Yağmur olur emeğinin sancısı.

Ancak,

Bereketi taşımamış hiç.

Heba olmuş,

Umutların hasat edileceği güzel günler tarlası...

Ausburg Nire, Ankara Nire?

Emine Onaran İncirlioğlu

Augsburg, Bertolt Brecht'in doğum yeri. Katolik muhafazakâr müteyeddin Augsburg, yıllarca evlâtlıktan reddettiği bu yaramaz, hayırsız oğlunu 25 yıl kadar önce hatırlamış. 1898'de doğduğu ve iki yaşına kadar yaşadığı ev, doğumunun 100. yılını anmak üzere müzeye dönüştürülmüş. Şimdi ziyarete açık.

Münih-Augsburg arası trenle yarım saat 45 dakika arası. Öğlene doğru Augsburg Merkez İstasyonu'nda indim, etrafıma bakındım. Abdulmesih BarAbraham beni karşılamaya gelecekti. Midyatlı Abdulmesih Bey ve kız kardeşi Janet Hanım ile Münih'te, ortak bir dostumuzun evinde tanışmıştık. Bu ikinci görüşmemiz olacak.

Augsburg'da sur içinde dolaştık. Bu Orta Çağ'dan kalma sur başka sur. Roma İmparatorluğu döneminde kurulmuş, çoğu yıkılmış, ayakta kalan pek az duvar var. Sokaklara, müzelere, tarihî yapılara, avlulara girip çıktık. Şehrin adının Roma İmparatoru Kayser Augustus'tan geldiğini öğrendim. 15. ve 16. yüzyıllarda şehre damgasını vurmuş, Avrupa'nın önemli tüccar ve banker ailelerinden olan Fugger ailesinin evlerine, kent sarayına ve bahçesine baktık. O saatte açık olmadığı için bir kilisenin kapısından döndük. İnşaatına 17. yüzyılın başlarında başlanmış olan 'altın salon'u (<http://www.augsburg.de/kultur/sehenswuerdigkeiten/goldenersaal/>) ile ünlü Belediye Sarayı'ndaki şehrin kısa tarihi (ve tarihöncesi) sergisini gezdik – 15 milyon yıl önce tropik bir iklimi olan Orta Avrupa coğrafyasını günümüze getiren ufacak bir sergi.

İki saat kadar süren şehir turumuz sırasında BarAbraham – not tutmadığım için büyük çoğunluğunu unuttuğum – değme turist rehberine taş çıkartacak bilgiler verdi. Katolik Kilisesi öğretmenlerine karşı çıkan, Avrupa'da Reform hareketinin önemli adı, ünlü 95 Tez'in yazarı Martin Luther, Fugger'lerin evinde üç gün boyunca Kardinal Cajetan tarafından sorguya çekilmiş. Augsburg, Avrupa'daki din savaşlarına son vermek üzere yapılan pek çok anlaşmaya ev sahipliği yapmış. İrili ufaklı, çoğu yüzlerce yıl önceden kalmış kilise gördüm; bir de Sinagog ile Musevî Kültür Merkezi. Çoğu küçük pek çok cami de varmış ama görmedik. Tuna'nın bir kolu olan Leç Nehri'nin yönlendirilmesiyle oluşturulmuş Roma döneminden kalan su kanalları, Augsburg'un 2000. yılını kutlamak için yenilenmiş, restore edilmiş yollar, daha neler neler. Türk lokantaları ile dükkânlarının çoğunlukta oldu Ulmerstrasse'den de geçtik.

Arada mola verip eski şehrin merkezindeki Henry's Coffee World'de kapuçinolarımızı içerken konuştuk. Bu sefer defterimi çıkarttım, not tuttum:

Abdulmesih BarAbraham ilk ve ortaokulu Midyat'ta okumuş. Bir Amerikan şirketinde çalışan ve terzi olan babası İbrahim Aktaş 1963'te Almanya'ya işçi

"İstasyon'a doğru yürürken, "Brecht'in Augsburg'da en sevdiği yere doğru gidiyoruz şimdi" dedi. Bizim Yahya Kemal'in "Ankara'nın en çok İstanbul'a dönüşünü seviyorum" dediği gibi, Brecht de Augsburg'un en çok tren istasyonunu severmiş. Uzaklaşmak için."

olarak gelmiş. İş ve İşçi Bulma Kurumu'na başvurarak gelen ilk Gastarbeiter – 'konuk işçi'lerden. Karısı ve çocukları sonradan 'aile birleşimi' ile katılmışlar. Önce Aalen'de, sonra Würzburg'da oturmuşlar. İbrahim Bey emekli olduktan sonra Augsburg'a yerleşmişler. Özveriyle çocuklarını okutmuşlar – o zamanlar birinci kuşak göçmen işçilerde pek sık rastlanmayan bir durum. Abdülmesih Bey bilgisayar yüksek mühendisi. Erlangen/Nürnberg Üniversitesi'nde okumuş. Münih'te, Kaliforniya'da çalışmış. Mühendis olduğu halde toplumsal konularla, özellikle dil ile haşır neşir. Süryanice, Arapça, Türkçe, İngilizce ve Almanca biliyor. İlk ikisinin hem günlük konuşma diline, hem yazın diline hâkim. Çeviriler yapıyor. Türkçesini konuşma dili olarak

yeterli bulmuyor ama bence tevazu gösteriyor.

Kahvelerimizi içerken lâf lâfi açtı. Neler konuşmadık ki? Almanya'da gurbette yaşayan konuk işçilerden bir kısmı cenazelerini memlekete götürmek istiyor. Babası da Tur Abdin'e gömülmek istemiş ama o zamanlar çift vatandaşlığa izin olmadığı için, Alman vatandaşlığına geçince Türkiye'deki haklarını kaybetmiş. BarAbraham, İbrahimioğlu demek. Babasının soyadı Aktaş'ı kullanmıyor. Aktaş soyadı, ailesindeki mimarlardan, taş ustalarından geliyor. Midyat'taki ilk camiyi onun ataları yapmış, İstanbul'daki Meryem Ana Kilisesi'nin baş taş ustası, amcası Habib Aktaş imiş – Viyana'da ölmüş. Mimarlıktan, Süryani Mimarisi ile ilgili çalışmaları olan Elif Keser'den, Mardin Artuklu Üniversitesi'nde Süryanice Dili ve Kültürü Anabilim Dalı'nda ders vermek üzere Amerika'dan gelen ama iki yıl dayanabilen Abdul-Masih Saadi'den söz etti.

Augsburg'a turistik gezi için gelmedim. BarAbraham'ın haber vermesi üzerine, Asurî Mezopotamya Derneği'ne konuşmacı olarak Türkiye'den gelen Zeynep Tozduman'ı dinlemek üzere buradayım. Asurî Mezopotamya Derneği, Assyrischer Mesopotamien Verein Augsburg e.V., 1978 yılında kurulmuş. Etkinlikleri arasında, bugünkü gibi, konuşmacılar getirmek var. Dinî bir oluşum değil. Augsburg'da yaşayan 600-700 kadar Süryani aileye hizmet veren, sosyal, kültürel bir kulüp. Çoğunluğu Süryanî Kadim Kilisesi mensubu olmakla birlikte aralarında Katolik, Nesturî ve Keldanîler de var. BarAbraham bunların hepsinin Süryanî/Asurî kiliseleri üyeleri olduğunu, Osmanlı'daki millet sistemi uyarınca – dinî cemaatler farklı milletler olarak gruplandırıldığından – dışardan sanki ayrı halklar gibi görüldüklerini, ancak hepsinin ortak dilinin Süryanice olduğunu, aralarında tarih birliği de bulunduğunu söyledi. Urfa'nın Kral Abgar döneminde Hristiyanlaştırıldığından, 2. yüzyılda Urfa'da (Urhoy, Edesa) İncil'in Süryaniceye çevrildiğinden, Nisbin (Nusaybin) ve Edesa'nın o dönemin iki önemli ilim merkezi olduğundan, erken Hristiyan filozofu Bardaisan'ın nasıl kiliseyle müziği tanıştırdığından ve 4. yüzyılda yaşayan Mar Afrem dahil pek çok din adamını nasıl etkilediğinden söz etti. Bu arada, 405 yılında Ermeni alfabesini geliştiren Maştoç'un da Süryaniceden esinlenmiş olduğunu öğrendim.

Öğleden sonra 3:00'te başlayacak toplantı için 2:30 gibi derneğe gittik. Daha binaya girmeden, bahçe duvarına asılı Süryani bayrağını gördüm. BarAbraham'ın söylediğine göre, beyaz zemin üzerinde kesişen mavi kırmızı dalgalı çizgiler Dicle ile Fırat'ı temsil ediyormuş, ortadaki sarı daire güneşi. "Kırmızı çizgiler akan kan mı?" diye aklımdan geçirdim ama sormadım. Büyük bir düğün salonuna benzeyen lokal, içerdeki insanlarla birlikte, Anadolu'nun herhangi bir kasabasında şehirde olabilirdi. Köşede bir çay ocağı, arkasında mutfak, boş salonda kare masalarla etraflarında sandalyeler. Hiçbirini tanımadığım bildik simalar arasında tek tük birkaç kadın, gerisi erkek. Tanıştığım, tokalaştığım hemen herkes Türkçe konuşuyordu. "Merhaba, hoşgeldiniz." Konuşmanın başlamasını beklerken 10-15 kişi kadar içeriye, toplantı odasına geçtik. Zeynep Tozduman da gelmişti, tanıştık. Derneğin ziyaretçi defterine bir şeyler yazdık. Bir delikanlı, "Ne içersiniz, çay kahve?" diye sordu. Benim cevap vermeme kalmadan Dernek Başkanı Aziz Akcan atıldı: "Çay!" Mis gibi demli çay, cam bardakta geldi. Memlekette gibiyim.

Tozduman'ın konuşması başlı başına bir yazı konusu, ama özü şu: Bugün Türkiye'de yaşayanlar, tarihin tekerrürü. Tarihimizle yüzleşmezsek, bu böyle sürüp gider, biz de barışı daha çok bekleriz. Sonradan internette bulduğum bir yayınında da aynı şeyi söylemiş: "Bu topraklarda başka soykırımlar yaşanmaması için ya karanlık/kirli geçmişimizle yüzleşeceğiz ya da yüzleşeceğiz."

Dinleyiciler arasında üniversiteden çalışma arkadaşım Luise Behringer de vardı. Birlikte çıktık, Augsburg'daki son iki saatimi birlikte geçirdik. İstasyon'a doğru yürürken, "Brecht'in Augsburg'da en sevdiği yere doğru gidiyoruz şimdi" dedi. Bizim Yahya Kemal'in "Ankara'nın en çok İstanbul'a dönüşünü seviyorum" dediği gibi, Brecht de Augsburg'un en çok tren istasyonunu severmiş. Uzaklaşmak için. Ama ben Augsburg'u sevdim. Yine gideceğim.

Üç Devrimci Tiyatro Bir Meddah

Erdoğan Akduman

Dosttan Dosta Selam ile (Üç Devrimci Tiyatro Bir Meddah)

Serdar Koç

Sevgili dostum Nihat Taydaş, mahmur bir Pazar akşamı evde okumakla yazmak arası sendelerken aradı beni, hararetili bir üslupla bir kitabı okumam gereğini anlatıyordu. Dinledim ve unuttum. Sonra Kızılay'da bir kitapevinde rastlayınca anımsadım, alıp okudum o akşam bir solukta.

Bir anda anıların sahnesi açılıp perde perde önüne serildi. Benim için bir yaşam(lar) geçiydi Ankara'nın tiyatro sahnelerinden bizlere, altmışlar sonlarından yetmişler sonlarına uzanan on yıl boyunca...

Tiyatrocu gözüyle anımsadım gençliğimi sil baştan.

Tiyatro adanmışlıktır derlerdi, anlamaya çalışırdım. Duygusal zenginlik ve bir o kadar da alabildiğine yoksunluk içinde... Zaten adanmadan neyin hakkı verilebilir ki.

Evet, tiyatroya adanmış bir ömür... Erdoğan Akduman, olanca samimiyetiyle yüreğini ortaya koymuş, "Üç Devrimci Tiyatro Bir Meddah" adlı eserinde.

Eldeki arşiv, belge ve deneyim birikimine yaşlanarak, oldukça kolay okunan dil ve anlatı bütünlüğüne sahip önemli bir çalışma ortaya çıkarmış. Tebrik ederiz.

Gözüm hemen tanıdığım oyuncu dostları aradı. Halil Esen, Nejat Orhan, Nurkut İlhan, kimlerin ismi yoktu ki, şahsen tanıdığım, tanımadığım ama ismini bir biçimde bildiğim, oyunculuklarını severek, keyifle izlediğim kimler yoktu ki. Bir sahne(ler) ve sahne insanları geçiydi benim için.

Birkaç gün boyunca mutlulukla dolup, taştım ve hatta bir gece rüyamda, kuş olup yükseldim göklere ve dağ bayır, vadiler, dereler boyu kuşların gözüyle izledim Anadolu'yu. Meddahça...

Anadolu halk tiyatrosu geleneğinden esinlenerek evrensele ulaşma çabalarının epik, diyalektik arayışını anlamaya çalıştım Akduman'la beraber.

"Ankara Birliği Sahnesi" ile başlıyor serüven...

17 Aralık 1969 gecesi, Vasıf Öngören'in yazıp yönettiği "Asiye Nasıl Kurtulur" oyunu ile açılıyor sezon. Defalarca izlediğim bir tiyatro klasiğinin öyküsünü bir de Erdoğan Akduman'ın kaleminden dinledim.

Ankara Birliği Dergisi... Bertolt Brecht'in "Adam Adamdır" oyunu... Anadolu turneleri... Ankara Gençlik Parkı gösterimleri...

Bugün dönüp baktığımızda belki bize anlamsız gelen ama o günün koşullarında çok hayati olduğu sanılan, kadehler dolusu gerilimler ve yıpratıcı tartışmalar... Ayrılıklar...

Erdoğan Akduman'ın, Erol Toy'un kaleme aldığı Heka-Meddah eseri temelinde, Meddah geleneğine yeniden hayat verebilmek için günler geceler boyu süren, uzun, inatçı çabalarının ürünü, geleneği günümüze taşıyıp çağdaş anlamda görünür hale getirebilme başarısı... Ve Meddah'ın Anadolu turnesi...

Ankara Birliği Sahnesi Davası... Ancak bizim ülkemizde olabilecek cinsten, bir tiyatro topluluğunun belki de tarihte ilk ve son kez gizli örgüt kurmaktan yargılanması ve mahkûm edilmesinin ibretlik garabeti...

12 Mart askeri dönemi, hapislik yılları ve Mamak Askeri Cezaevi'nden 74 affıyla çıktıktan sonraki dönemde başlayan "Çağdaş Sahne" deneyimi ve sendika tiyatro ilişkisi. Yetmişler solunun iç gerilimlerinin gölgesinde antifaşist mücadeleye ve devrimci kültüre katkı çabaları.

Tiyatro, çocuk tiyatrosu, film, müzik, sanatsal gösteriler ve tartışmalar...

Nazım Hikmet'in "Yusuf ile Menofis" oyunu. Samed Behrengi'nin "Küçük Kara Balık" hikâyesinden uyarlanan çocuk oyunu...

Dizi halinde devam eden, Ruhi Su/ Sümeyra Çakır, Cem Karaca, Timur Selçuk, Rahmi Saltuk konserleri, Tülin Nutku/ kadınlarımız (türkü, şiir, slâyt) vb. gösterimler...

Söyleşiler, açikoturumlar...

Gerhart Hauptmann'ın "İsyân" oyunu.

Nihat Asyalı ve Yusuf Dağüstün ve Çağdaş Sahne Çalışanları'nın kaleme aldığı, Maden-İş Sendikası'nın tarihi Bursa grevini konu alan "Grev" oyunu.

Oyunların Anadolu gösterimlerine getirilen valilik yasaklamaları...

Tiyatronun idari yasaklarla ve faşist saldırılarla cengi...

Ve son olarak da Erdoğan Akduman'ın "Öncü Sahne" deneyimi...

Yokluklar ve yoksunluklar girdabında yeniden ve yeniden kendi küllerinden tiyatroyu var etme çabası.

Erdoğan Akduman'ın yazıp yönettiği "Büyük Gösteri" oyunu ilk kez ve bir tiyatro oyununda "köçek" sahneye çıkar ve Akduman kendisi oynar. (15 Aralık 1976)

12 Mart 1971 muhtırası sürecinde öldürülen gençlerin aileleriyle yapılan ve Milliyet gazetesinde "Kan Çiçekleri" başlığıyla yayınlanan röportajları Erdoğan Akduman'ın ricasıyla usta yazar Dursun Akçam oyunlaştırır.

"Kan Çiçekleri", yetmişlerin kanlı karanlığında yitirdiğimiz, can parelerimiz, kardeşlerimiz, yoldaşlarımız, arkadaşlarımız, ömürlerinin baharında

onlardan eksilip bize eklenen, utangaç bir mahcubiyetle yaşamaya çabaladığımız ömürcüklerimizdir de aslında. Oyun çok beğenilir ve uzun süre sahnelenir. Ülkenin her yerinden gelen çocukları öldürülen aileler gözyaşlarıyla izler.

Oyunun 1 aylık İstanbul turnesi 1 Mayıs 1977 akşamı başlayacaktır, ama...

O bilinen kanlı 1 Mayıs katliamı gerçekleşir ve çaresiz Ankara'ya geri dönerler.

1977 Temmuz ayında 20 gün boyunca Ankara Gençlik Parkı Açık Hava Tiyatrosu'nda sahnelenir ve her gece salon coşkuyla dolar taşar.

İlk sezonu Küçükesat semtinde kiraladığı Karınca Sineması'nda tamamlayan Öncü Sahne, 1977 Ekiminde yeni sezona, Derya Sineması sahnesinde; Büyük Gösteri, Kan Çiçekleri ve Meddah ile devam eder. Oyunlar dışında, Ruhi Su, Cem Karaca, Timur Selçuk, Rahmi Saltuk gibi değerli sanatçıların konserler dizisi de sürmektedir.

Bu arada Öncü Sahne tam dört kez bombalı saldırıya uğrar.

Provaları çok uzun süren, Hasan Hüseyin Korkmazgil'in "Hızarcı" oyunu ancak bir kez seyirci karşısına çıkabilir. Ardından "Kan Çiçekleri" oyunu turneye çıkarılır. Ve tabii ki bomba ihbarları, faşist saldırılar, yasaklamalar girdabında...

İki yıl yaşayabilen Öncü Sahne de daha fazla varlığını sürdürmez.

"Üç devrimci Tiyatro, Bir Meddah" dönemi böylece sona erer.

Erdoğan Akduman'ın belki bir adım önde olduğu ve yine belki bir gömlek fazladan terlediği, bir avuç tiyatro sevdalısının cesur ve özverili öyküsüdür kitap. Ve tabii Erdoğan Akduman anlatımıyla ve onun kaleminden. Her öykü bir başka anlatıcı tarafından bir başka biçimde ve bir başka üslupla anlatılabilir. Ne mutlu anlatacak öyküsü olanlara.

Özellikle kuşakdaşlarıma öneririm ve tiyatroya yeni başlayanlara ve tiyatro severlere... Nerelerden geçip geldi başkent sahneleri bu günlere... Bir başka gözle ve bir başka açıdan anlayabilmek için, anlayana... Yeri gelir sözcüklerden sazır tiyatro...

Meddahın davulu az anlamayana...

Hayat sahnesinin, adına tiyatro denen gerçeğe en yakın rüyası hiç eksilmesin yaşamınızdan...

"Her ne kadar sürçülisan ettikse affola!"

"Bugün Hava Güzel Olacak"

oyun başlamış,

güzel,

bu oyun güzel olacak...

ışıklar yanar usulcana...

usulcana sahneye...

şiir...

yükselir dalga dalga

muhtelif replikler...

yorumlar...

ses/ müzik...

perde perde çıkar/ iner...

ışıklar söner...

ve perde-

"bugün hava güzel olacak"

Cemal,

Tiyatro Engelleri Aşıyor “Nihayet Bitti”

Söyleşi: Murat Tangal

2014 Aralık ayından bu yana Ankara Devlet Tiyatrosu İrfan Şahinbaş Atölye Sahnesi'nde oynamakta olan “Nihayet Bitti” adlı tek kişilik oyunda gösterdiği başarılı performansla dikkatleri çeken Göktuğ Tolga Demiralp ile bir söyleşi yaptık...

Merhaba Tolga, Aralık 2014 tarihinden bu yana Ankara Devlet Tiyatrosunda oynadığın “Nihayet Bitti” adlı oyunla tanıyoruz seni. Tiyatroyu ne kadar çok sevdiğini, ne kadar özveriyle bağlı olduğunu yakinen biliyorum. Söyleşiye başlamadan önce kısaca kendinden bahseder misin? Kimdir Göktuğ Tolga Demiralp?

9 Nisan 1981 Ankara doğumluyum. İlk, Orta ve Liseyi TED Ankara Koleji'nde okudum. Ardından Bilkent Üniversitesi İşletme fakültesini bitirdim. 1997 yılında lise yıllarında geçirdiğim trafik kazası sonucu omurilik felçli engelli bir birey oldum.

Anlaşıyor ki engelli olmak amacına ulaşmana engel olmamış. Engelli bir birey olarak oldukça zor bir oyunun altından başarıyla kalkmışsın. Buradan yola çıkarak şunu sormak istiyorum, tiyatroya ilgin ne zaman ve nasıl başladı?

Ben ortaokulda iken kuzenim Küçük Tiyatro'da çalışıyordu. Beni tiyatroya davet etti ve onun sayesinde ilk defa tiyatroya gittim. Benimkisi ilk görüşte aşk oldu. Tiyatronun atmosferi, gittiğim oyun, oyuncular, beni içine çekiverdi. Akabinde hemen yaratıcı drama derslerine gitmeye başladım ve kaza öncesi ve sonrasını sayarsak belli periyotlar ile on beş yıl tiyatro eğitimi aldım... Bu kişiler içinde Ahmet Mümtaz Taylan, Ejder Akışık, Zafer Kiraz, Meltem Cumbul gibi isimler var...

Bunca yıllık birikimden sonra tiyatro senin için ne anlam ifade ediyor? Neden tiyatro?

Tiyatro benim yaşam biçimim, aşkım, işim, damarlarımda akan kan. Neden tiyatronun cevabını inanın ben de bilmiyorum. Yalnız şunu biliyorum ki ruhen ve fizyolojik açıdan oyun oynamak kendimi çok daha iyi hissediyorum. İnsan aşık olduğu kişinin yanında ne hissediyorsa ben de aynısını kuliste ve sahnede yaşıyorum. Oyunun sonunda aldığım alkış da sevgilinin verdiği öpücük ile eşdeğer benim için. Ama şunu biliyorum ki kesinlikle sevilmeden yapılacak bir iş değil. Dışardan çok kolay ve keyifli ve rahat görünse de tam tersine çok meşakkatli bir iş. Ama bu yolda annem ve babamın katkıları da çok büyük tabii. Onların desteği olmadan bu kadarını yapmam imkânsızdı.

Biraz da oyundan bahsedelim. "Nihayet Bitti" adlı oyun nasıl başladı? Kısaca oyundan bahseder misin?

Ben çok oyun metni okurum. Bir gün kitapçıda kitapları kurcalarken NİHAYET Peter Turruni'nin yazdığı, Sibel Arslan Yeşilay'ın dilimize çevirdiği NİHAYET BİTTİ adlı oyunun kitabı gözüme çarptı. Beş dakika içinde farkında olmadan 10. sayfaya gelmişim bile. Hemen kitabı satın aldım ve eve gidip kitabı bitirdim. Kitabı okurken nasıl oynayacağımı hayal ediyordum bir yandan da...

Sonrasında zekâsına çok güvendiğim Devlet Tiyatrosu sanatçısı Murat Çıdamlı'ya oyunu götürdüm ve birlikte çalışmayı teklif ettim. Kabul etti ve devamında oyun projesi hazırladı ve hazırlık süreci başladı. Yalnız bu süreç yaklaşık üç yılı buldu...

Kısaca oyunu özetlemek gerekirse oyun intihar etmeye niyetli bir adamın hikâyesini anlatıyor. Üst metinde bu adamın zengin, kariyer sahibi, oğlu olan, evli ama aldatan başarılı bir gazeteci olduğu anlatılıyor ancak alt metinde ise bu adamın niye her şey iyi giderken bu yola girdiğini, insanların nankörlüğünü, iktidar kavgalarını, benmerkezciliği, savaşı, politikayı, modern hayatın getirdiği zorlukları yer yer komik, yer yer dramatik bir yolla anlatıyor. Murat Çıdamlı oyunu Fluxus akımından etkilenerek sahneye koydu. Bu akımda her şeyin sadece görüldüğü gibi değil başka açılardan da ele alınması hedefleniyor. Örneğin keman illa kahverengi olmak zorunda değil. “Mavi keman neden olmasın?” fikri bu akımı destekler.

Peki, gerek sahnelemede, gerekse rol yorumunda karşılaştığın zorluklar oldu mu?

Herkes kendisini tanıyan yönetmenler ile çalışmak ister. Bu yüzden ben de Murat Çıdamlı ile çalışmak istedim. Kendisini çok uzun zamandır tanıyorum. Dolayısıyla da provalarda oyun kişisini benim engeli me adapte ederken minimum zorluklarla karşılaştık. Ayrıca kendisi benim kariyerimdeki önemli insanlardan birisidir. Sayesinde bu oyun için şan dersi almışlığım bile var. En önemlisi de para ile ölçülemeyecek kadar değerli katkıları oldu provalarda bana oyunculuk anlamında...

Ama devamında da benim bu işe ve seyirciye saygımdan kaynaklanan yaptıklarım var. Örneğin oyun haftası yediğime içtiğime dikkat etmek, uykuma dikkat etmek, alkol almamak, her oyun öncesi ezberin üzerinden geçmek, tiyatroya vaktinde gidip sesimi ve vücudumu ısıtmak gibi...

Anlattıkların Türkiye standartları göz önünde bulundurulduğunda çok önemli şeyler. Zira beyinlerdeki engellerin hala yıkılmadığı bir dönemden geçiyoruz. Engelli bir sanatçı olarak Türkiye’de profesyonel tiyatro yapmak nasıl bir şey?

Engelli olarak bu ülkede yaşamak zor iken engelli sanatçı olarak kendini kabul ettirmek daha da zor oldu. O yüzden bu iş için Devlet Tiyatrolarına minnet borçluyum. Bu sektörde var olmak ve diğerlerine kendini kabul ettirmek çok zor, ama şunu biliyorum ki kendini bu işe adayıp konsantre olunca seyirci takdir ediyor ve bu da aslında benim de diğerleri gibi bu sanatı profesyonel yapabileceğimi gösteriyor. Zira bu benim Devlet Tiyatrolarında ikinci tek kişilik oyunum. İlk oyunum ise 2008-2009 sezonunda oynadığım Fırat Demirağ rejisi

olan “GİTAR” adlı oyundu.

İleride tiyatrodan beklentilerin nedir?

İleride adımları marka haline getirmek ve insanların saygı ve sevgisini kat be kat artırmak istiyorum. Yani ileride “şu oyun turneye gelmiş” demeleri yerine “Tolga Demiralp şu oyunla birlikte şuraya turneye geliyor” demeleri beni çok mutlu ederdi...

Engelliler için tiyatro yapmanın zorlukları nelerdir? Bu zorlukları aşmak için önerilerin var mı?

Öncelikle Türkiye’de engelliler hiçbir konservatuvara kabul edilmiyor. Bu çok büyük eksiklik. Bu eksikliği para vererek ya da rica minnet aldığım özel derslerle kapamak zorunda kaldım ve hala da uğraşıyorum. Halbuki durum yurt dışında tam tersi. Yazıtım çoğu okul beni kabul ediyor ancak gerekli zaman ve finansmanı ayarlamak sıkıntı... Bence yurt dışındaki okulların bu birimlerinden örnek alınarak acilen engelliler için profesyonel sanat eğitimi verilmeye başlanmalı ve engelli sanatçı bireyler yetiştirilmeli.

Engelli bir sanatçı olarak bu işi yapmak isteyenlere tavsiyelerin var mı yahut bu alanda yapılması gerekenler nelerdir?

Öncelikle hiçbir zaman ben oldum dememeliler kendilerine... Hiç bir zaman her şeyi bilemeyiz ve tam öğrenemeyiz. Çok okumalılar ve yenilikleri takip etmeliler ve yapabiliyorlarsa yaratabilsinler ki diğerlerinden farkları olsun...

Yaratmak çok önemli... Proje yaratmak, oyun yazmak, şarkı yazmak, roman yazmak, çeviri yapmak, resim yapmak... Yaratmak, üretmek... Her zaman farklı şeyler üretmelerin kazandığı bir çağda yaşıyoruz. Seyirci artık farklı şeyler görmek, izlemek, hissetmek istiyor. Engellerini avantaja çevirip sanat ile harmanlarsa o zaman güzel işler yaratabilirler...

2014 yılından bu yana yaklaşık iki yıldır aralıksız, hem de çoğu zaman kapalı gişe oynuyorsun. Bu bağlamda Devlet Tiyatrolarından beklentilerin nelerdir?

Öncelikle ailem olan Devlet Tiyatrolarına, çalışanlarına, oyun arkadaşlarıma, A’dan Z’ye o kurumdaki herkese sevgim ve saygım sonsuz. Engellilerin sanata yaptıkları katkılara verdikleri desteğin kat kat artarak devam etmesi, hatta ileride engelliler için sanat birimi kurarak ve onları eğiterek beğendikleri kişileri kadroya alarak sanatçı kadrosunu büyütme isteğim...

Bu güzel söyleşi için çok teşekkür ediyorum. Dileğimiz başka oyunlarda da aynı başarıların devam etmesi. Yolun açık olsun.

Yanlarında Bisikletleriyle Yola Çıkan İki Fransız Gezginin Dayanışma ve Direniş Öyküleri **Yoldan Bildiriyoruz**

Yazı ve Görseller: Romain Couderc, Benoit Ripert, Can Mengilibörü

Tercüme: Betül Mahmure Onaran

0 yaşımızda, rahatımızı terk edip bir hayali yaşamaya karar verdik; bisikletlerimizi kuşanıp dünyayı gezmek. Biz, Benoit ve Romain, Marseille'li (Fransa) çocukluk arkadaşlarıyız. Bizce beslenme, enerji, (halk iradesi anlamında) demokrasi, ekoloji ve insan hakları günümüzün en önemli konularının başında gelmektedir. Bu gibi toplumsal ve çevre ile ilgili sorunlarla karşılaşan ve bu sorunlarla ilgili çözümler geliştiren insanlarla tanışmak için yollara düştük. Bu köşede sizlere yolculuğumuz sırasında bizde iz bırakan bu erkekleri, kadınları ve örgütleri anlatacağız. Hikâye, yolculuğumuzun başlangıç noktası olan ve sizin de yakından tanıdığınız bir ülkede başlıyor: Türkiye'de.

Fransızların insan hakları üzerine konuşması kulağa çok iddialı gelebilir, zira İnsan Hakları Evrensel Bildirisi Paris'te kabul edilmiştir ancak, durum Fransa için de kusursuz olmaktan çok uzaktadır. Fransa, milyarların ya da büyük şirketlerin kontrolünde olan ana akım medya ile basın özgürlüğü indeksine göre 45. sıradadır. 2015 Kasım'ından beri de en azından 2017 yılının başına kadar, tartışmaya açık gerekçeler ile iki defa uzatılmış bir "olağan üstü hal" ilan edilmiş durumda. Tüm bunların ışığında bu mütevazı gözlerle, sizlerle duruma dair çıkarımlarımızı paylaşacağız.

Türkiye'ye Ekim ayının başında vardığımızda, gerilimin dozunun yüksek olduğunu ve birçok meselenin tehlikenin eşliğinde seyrettiğini hissedebiliyorduk. Geceleri İstanbul'da Taksim Meydanı çekingen görünüyordu ve İstiklal Caddesi'nde gezerken, polis memurlarının ve arabalarının mütemadi varlıkları ile besledikleri korkuyla bize Türkiye'nin de olağan üstü bir halde olduğunu hatırlattıklarını fark edebiliyorduk.

Biz, Benoit ve Romain, Marseille'li (Fransa) çocukluk arkadaşlarıyız.

Gittikçe daha az özgürlük alanı tanıdığımızı bildiğimiz bu rejimde birçok şey yaşıyorduk. Ancak buraya vardığımızda bir ay içinde siyasette ya da basında (hatta ünlü Cumhuriyet gazetesi dahil) hükümeti desteklemeyenlerin, 370 sivil toplum kuruluşunun ve binlerce memurun da kuşkulu gerekçelerle ve tanıştığımız çoğu insanda gittikçe artan bir endişeye neden olacak şekilde tasfiye edileceğini aklımızdan geçiremedik. Kürt toplumu ile barış sağlanması için imzaladığı bir dilekçe yüzünden üniversitedeki işinden kovulan bir piyano öğretmeni ile tanışınca bizler de bu otoriterliği somut olarak deneyimlemiş olduk.

Riskleri de unutmadan, bir tür muhalefetin var oluşu ve sorunlar karşısında farklı alanlardaki inisiyatiflerle örgütlendiklerini görmek içimizi rahatlattı. İnsan haklarının ve yeşil alanların korunması hedeflerini birleştiren sembolik Gezi Parkı protestoları ile tam olarak aynı hatta olmak üzere, temasa geçme şansı bulduğumuz bazı eylemlerle ilgili izlenimlerimizi ayrıntılı bir şekilde tarif edeceğiz.

Batı Türkiye, yenilikçi ve etik gıda üretimi konusundaki son gelişmelerden haberdar

Türkiye'nin beslenme, enerji ve ekoloji hakkında makul çözümler sunabileceğine inandığımız bir konuda oldukça gelişmiş olduğunu gördük: permakültür. Permakültürde, doğal ekosistemlerin kurallarının uygulanması ve anlaşılması yoluyla

verimlilik ve etik kurallar dikkate alınır. Tüm bu özellikleri içeren bir şekilde gıda üretiminin akıllıca tasarlanması olarak tanımlanabilir. İstanbul'dan Antalya'ya uzanan bu doğu kıyılarında çok sayıda permakültür projesi bulunmakta (bir kısmı Ekoharita internet sayfasında bulunabilir) ve biz de bunlardan bir tanesi ile Eskişehir'de tanıştık.

İstanbul'dan hareket edip kırsal bölgelerde 300 km pedal çevirdikten sonra, Eskişehir özgürlük dolu bir vaha gibi belirdi. Burada Başak ve bir sürü ilginç projeye ilgilenen "Ekolojik Yaşam Topluluğu" ile buluştuk. Fevzi ve "Porsuk Çayı Feylesofları" ile birlikte Tepebaşı Belediyesi'nden kiraladıkları bir alanda permakültür projesi başlatmışlar ve burada biber, patlıcan, karpuz, balkabağı ve farklı domates çeşitleri gibi organik gıdaların yetiştirildiğini görebiliyorsunuz.

Burada yetiştirilen domateslerin çekirdekleri toplanıp "Sürdürülebilir Yaşam Film Festivali"nin Eskişehir ayağında ücretsiz olarak dağıtılacakmış. Batı'da oldukça gelişmiş olan tohum takası, biyo-çeşitliliğin sürdürülmesine ve Monsanto gibi çokuluslu tohum üreticilerinin tekeline karşı mücadeleye destek oluyor.

Eskişehir'de son olarak bir Sanat Tasarım öğretmeni olan ve atık yönetimi ile organik gübre konularıyla ilgilenen Sevim'le buluştuk ve Sevim bize başka bir şekilde geri dönüştüremeyecek, (geri dönüştürülmüş) plastik malzemelerden yapılmış harika sanat eserlerini gösterdi.

Yazının devamı yan sayfada >>

UMÖB 16Buçuk Peyderpey #2

GÜM! Bütün Mümkünlerin Kıyısında

"Peyderpey Etkinlikleri #2 - Kentsel Mücadele Sohbeti – Gazete Solfasol'un katılımıyla

"Ulusal Mimarlık Öğrencileri Buluşması 16,5 - Ankara için yeni bir adım. İlk etkinliğimizde Ankara için hayallerimizi ve düşüncelerimizi tartışmıştık, bu kez bunları gerçeğe çevirmek için elimizdeki araçları ve yöntemleri masaya yatıracağız. Masa lafın gelişi tabii, yuvarlak düzende, hiyerarşisiz, aracısız bir şekilde sohbet edeceğiz."

Bu davetle toplandık Mimarlar Derneği'nde. Bir önceki gün suratımızda şaklayan, Gündem Çocuk Derneği'nin kapatılma kararına inat; birlikte, istekle bir ortak eylem ve paylaşım ortamı oluşturmayı amacımız.

İlk Peyderpey forumunu TED Üniversitesi'nde, Ankara hakkında kafamızda yıllardır biriktirdiğimiz yüzlerce sorunu dışa vurmak amacıyla, yüze yakın katılımcıyla, bir nevi "kentsel acımızı hafifletmek" yoluyla yaptık. Ağzımızda, yarattığımız birlikteliğin bütün mutluluğuna rağmen, bir sorunun acılığıyla ayrılmıştık: "Şimdi ne yapacağız?". Sorunların farkındaydık, evet; fakat bu kadar mimarlık öğrencisinin ortak enerjisini sadece şikayet etmek için kullanmak gerçekten yersizdi. Bir şey yapmalıydık.

Kendimizi, yapmak istediklerimizi, şikayet eden tarafta olmaktan sıkıldığımızı, artık elimizi taşın altına sokmak istediğimizi uzun uzun anlattık. Erhan ve Zelal dertlerimizi saygıyla dinledi; sonra Solfasol özelinde, uzun soluklu bir yayın ve aktivizm tecrübesi hakkındaki donelerini, eylemlerini, anılarını naklettiler. İçimiz ısındı, yalnızlığımızdan sıyrıldık, hemen alışkanlık olduğu üzere şikayetlerimizi dökmeye koyulduk. Tam İller Bankası'ndan konuşurken ayıldık, biz şikayet etmek istemiyorduk ki, şikayet ettiğimiz şeylere müdahale etmek istiyorduk. "Ne şehri?" sorusunu yanıtlamaktı bizim hedefimiz.

Çok şey değil, sadece kapalı mekanlarda durmayıp, sokağa çıksak, sokakta bulunsak, bir şeyler değişmeye başlayabilirdi. Sadece Güvenpark'ın orta yerinde, "sessizce dursaydık" bile; sadece bir sokaktaki kentsel elemanları teker teker saymaya, yorumlamaya, ekleyip çıkarmaya çalışsak bile bir olumlu adım

Ankara direnişi eleştirel düşünceyi canlandırıyor ve gerçeği yayıyor

Tanıştığımız insanların birçoğu Ankara'da sıkılacağını söylüyordu. Ancak insan hakları aktivizmi arayışımızda, Ankara'nın bize dolu bir içerik sunduğunu gördük. Önce bağımsız; ana akım ve taraflı basına alternatif bilgi sağlayan iki yerel gazete ile buluştuk. Bunlardan, bu gazeteyi okuyorsanız tanıyor olabileceğiniz, Solfasol, bizi haftalık toplantılarından birine davet etti. Ayrıca Gaia Dergi'nin kurucusu ve sorumlu yayın yönetmeniyle de şehir merkezinde muhalif bir barda buluştuk. Türkiye'nin özellikle bugünlerdeki karışık döneminde bilginin yayılmasının hayati öneme sahip olduğuna inanıyoruz.

Bu alanda, Seyr-i Sokak grubundaki vatandaş gazetecilerden biri ile sohbet etme şansımız oldu. Filmler çekerek ve internette yayınladıkları videolar ile sokaklarda yaşananların görünürlüğünü artırıyorlar. Bu akım Gezi direnişinde yaygınlaşarak iktidar tarafından ifa edilen suç/baskı/şiddetin ifşasında kullanıldı. Hatta bazı videoları basında ve mahkemelerde de kullanılmış bile. Ayrıca, faaliyetlerinin güzel bir diğer örneği de Birleşmiş

olurdu. Dünyadaki örneklere baksak; "kentsel aktivizm"i el yordamıyla değil, denenmiş, uygulanmış çalışmalar üzerinden denesek dahi bir adım atmış olurduk.

Böylece adım adım, tamamız "GÜM!"ü doğurduk. Ortak çabamızla, gayretimizle; beraberce ileriye bir adım atmış olmanın mutluluğuyla ayrıldık. Tekrar buluşmak üzere tabii ki.

"Güm!"

"Neydi bu "kent belleği" denen şey? Neydi bu kente adımımı ilk attığımda kulağıma fısıldanan ilk cümle? Bu kentten başka bir kente giderken neydi bu kadar zihnime akın eden şey?"

Lisede bahçede top oynarken duyduğum nidalar, balkonda kilim silkeleyen Şermin Teyzeler, kösedeki kıraathanede tavlada Sedat amca'yı mars eden laz ağabey, egzozuyla Nermin teyzenin çamaşırlarını griye boyayan dolmuşlar... Siz de yayalara "yeşil" yandığında yürürken düşünür müsünüz bazı şeyleri? Mesela memleketi, ailenizi, kaybettiklerinizi, kazandıklarınızı, cinayetleri, suçluları, haklısını, haksızını... Bankamatikten para çekip arkamı döndüğümde fark ettiğim mendil satan çocuk size de bakmış mıydı bana baktığı gibi? Bu gece sokak lambası bir çökmüş, bükülmüş; yorulmuş gibi sanki, siz de fark ettiniz mi? Göğe ne zaman baktınız en son?

Herkesin yeni bir kente gelmeden evvel hafızasında o kente ilişkin biriktirdiği imajlar/intibalar vardır. Bu tamamen yaratıcılığın, bilmişliğin hayal gücüne dayanan zihinsel bir kent eskizidir aslında. Konuyu Ankara ile kesiştirmek gerekirse herkesin eskizlerinde "terastan Anıtkabir perspektifi", "kaleden şehir silüeti", "kalabalık bir Kızılay"ı, "Cumhuriyet diye bağırın binalar"ı vuku bulur. Oysa ne bir Ankara ne de başka bir kent salt bu imajlara indirgenebilecek kadar anlaşılması basit bir yaşam vaat edemez. Ankara ne bir Mimar Kemaleddin rüyasıdır, ne bir Bruno Taut, Egli planıdır, ne duvarda bir Bentderesi resmidir, ne de tam anlamıyla bir "belediye fantezisi"dir. Ankara aslında bu saydığımız çoğu şeydir, bazen her şeydir ve bazen de hiçbir şeydir. Ankara bir "ne" dir, Ankara bir "ne şehri" dir.

Milletler tarafından finanse edilen ve Türkiye'nin doğusundaki insanların film çekme ve kurgulama konusunda eğitim almalarını amaçlayan bir yıllık projeleri. Proje, elinde telefonu olan herkesin maruz kaldığı gerçeği yayınlama aracına sahip olduğu düşüncesine dayanmakta, basit ancak etkili bir düşünce. Artık teknoloji aracılığı ile bilgi aktarımını herkes yapabiliyor; yine de, Ankara'daki bir anaokulunda permakültür ile ilgili sunumumuz gibi daha basit yollar da mümkün. Öğretmenlerin iyi niyeti sayesinde gerçekleştirdiğimiz bu sıcak deneyimi yolculuğumuz boyunca tekrarlamayı umuyoruz.

Önümüzdeki dönemin zorlukları ne olacak?

Bölünmüş bir toplumdaki umut yeşerten inisiyatifleri gördük; bir tarafta sanayileşmiş tarıma karşı permakültür, bir tarafta bağımsız bilginin taraflı basın karşısındaki yayılımı. Ayrıca zihinleri açmaları ve ifade biçimlerini çoğaltmaları nedeniyle sanat, kültür ve tarihin de önemli rolleri olduğuna inanıyoruz. Aslı Erdoğan'ın çalışmaları ya da yeni izlediğimiz "Abluka" filmi bu konuya dair somut ve güçlü örnekler sunmaktadır.

"GÜM!" tıpkı Ankara gibi tek başına bir anlam ifade etmeyen sonsuz şeyin potansiyelini bağrında taşır. "GÜM!" kimi zaman yolda yürüme hakkı elinden alınmış bir yayanın haykırışlarıdır, kimi zaman mimarsız biçimlenmiş mimarının "ben buradayım" serzenişidir. "GÜM!" kimi zaman yaşamımızın orta yerine apansızın düşen bir olayın, arka bahçemizi işgal eden bir iş makinesinin yankısıdır, kimi zaman ülkemizde, kentimizde yaşanan talihsiz olayların patlayışıdır, hafızaya tutunan bir anıdır, kimi zaman gümbürtüsüne uyandırdığımız talihsiz bir sabahıdır. "GÜM!" bazen de kendini duvarlarda gösterecek anonim bir imzadır. Birbirinden nefret eden iki dünyanın manasız kavgalarının sansürüdür.

"GÜM!" tek başınayken hiçbir şey... Ancak bir UMÖB ile çok şey olabilecek bir şey. Ancak bir UMÖB'de dile gelip çok şeyi kavramamızı sağlayacak bir şey."GÜM!" bu "ne şehri" nde tartışacağımız her şeydir, ancak bir UMÖB'de tartışılacak kadar derin, dinamik, kararsız bir şeydir belki de.

Hepsini sabahlara kadar konuşup tanımını yapmak için 28 Ocak – 4 Şubat 2017 arasında Ankara'da buluşmak üzere!

Kendi ulusal menfaatlerinin ötesinde, Türkiye hala Doğu ve Batı'nın birleştiği o hassas köprü olarak küresel bir önem taşımakta. Donald Trump kampanyasının etkisinde ve AB'de özellikle Macaristan, Polonya ve hatta Fransa'da da (aşırı sağın yükselişiyle) gördüklerimiz, Batı'nın özgür dünya ve evrensellik kavramlarının ve değerlerinin, milliyetçilik ve kimlik gerilemelerine yol açtığını söyleyebiliriz. Öyle görünüyor ki Türkiye'de de benzer şeyler yaşanmakta. Sivil toplumun yerel inisiyatifler aracılığıyla bu eğilimi dengeleme yeteneğine sahip olduğuna inanıyoruz.

Çıktıkları yolculuğun hikâyesini takip etmek için bloglarına göz atabilirsiniz. <http://rideourpla.net>

SOLFASOL FORUM - 2016 TOPLANDI

Solfasol'un geleneksel yıllık değerlendirme forumu 5-6 Kasım 2016 tarihlerinde Mimarlar Derneği'nin mekanında gerçekleşti. Bu toplantı tutanağından hallice yazı, iki gün boyunca dört ayrı oturumda konuşulanların notlarını tüm okuyucularla paylaşmak adına hazırlandı. Aşağıdaki notlarda yer almayan ama forum sırasında herkesi heyecanlandıran bir fikir, Ankara'ya dair bir ütopya sayısının hazırlanması fikri oldu. Bu karanlık ve boğucu zamanlarda hem hayal etmenin hem de o hayalleri inşa etmenin ilk adımı olduğunu hatırlamak hem de gönüllere/gönüllülere biraz ferahlık vermek için tüm Solfasol okuyucularının ve takipçilerinin katılımıyla hazırlanacak ütopyik sayının duyurusunu bu vesileyle paylaşmış olalım.

Birinci Oturum: Solfasol'de Üretim ve İşleyiş Katılım

Forumun ilk oturumunda gazete içeriğinin ortak üretimi, üretim sürecine dair işleyişte katılımı arttırmak ve içeriği zenginleştirmek için yapılabilecekler konuşuldu. Bu konular diğer tüm oturumlara da ara ara taşıdı. Yanıt aranan sorular şunlar oldu:

Mevcut siyasi iklimde, **editörsüzlük politikasını** devam ettirmek mümkün müdür? Gönderilen içeriklere müdahale etmemenin ve bir nevi editörsüzlük politikası izlemenin Solfasol'un karakterini belirleyen öğelerden biri olduğu ama mevcut durumda **sorumluluğun üstlenilmesinin** kaçınılmaz hale geldiği dile getirildi. Sorumluluk açısından içerik üretme süreçlerinin yeniden yapılandırılması gerekir mi ve bu yapılandırma nasıl olmalı konusu ön plana çıktı. Var olan, ayrımcılık, nefret suçu ve şiddet içermeme ilkelerinin her koşulda geçerli olması gerektiği belirtildi.

Solfasol'un ana misyonunun **kente dair bir dayanışma zemini** sağlamak olduğu vurgulandı. Kent ölçekli iyi haberciliğin bu zamanlarda başlı başına önemli bir duruş olduğu söylendi. Solfasol'un çalışma ve örgütlenme modelinin bir sivil toplum kuruluşuna benzediği ama STK değil, kent gazetesi refleksleriyle davranma arzusunun ağır bastığı ortaya çıktı. **Anarşist planlama modeli** sunuldu, tartışıldı. Şu andaki modelin bugüne kadar işe yarayageldiği için bir model haline geldiği hatırlatıldı.

Gazetenin ulaştığı ve beraber çalıştığı **insan ağı genişletilmeli mi?** Sıhhiye köprüsünün öteki yakasındakiler, kamusal alanı terk etmiş, evlerine çekilmiş insanlar ve gençlere ulaşmak için aktif çaba harcama konusu uzunca tartışıldı. Benzerlerin yerinde ve kendi içinde örgütlenmesi ve farklı benzerlerin birbiriyle yatay ilişkiler kurmasının daha anlamlı olacağını söyleyenler oldu. Evine çekilmişleri üretim sürecine katmak için dijital mecraların kullanılabileceği belirtildi.

Var olan **insan ağını aktifleştirmek** için neler yapılmalı? Dosya haberlerinin ve sürekli etkileşimi mümkün kılan aktif haber planlama süreçlerinin - bir çeşit angajman editörlüğü sisteminin- çözüm olabileceği söylendi. Yüz yüze birlikteliği arttıracak haftalık Solfasol buluşmalarının ve aylık editöryal "haber odası" buluşmalarının çözüm olabileceği konuşuldu.

İkinci Oturum: İçerik Üretimi için Dijital Çözümler

Solfasol'un **güncel bir web sitesinin** olmaması en büyük sorunlardan biri. Daha önce yapılan denemeler güncel ve sık kullanılan bir site yaratmakta başarısız olmuş durumda. Bu konunun çözümü için hem tasarımı hem güncellemesi hem de kullanımı daha basit bir çözüm yaratılmasına karar verildi.

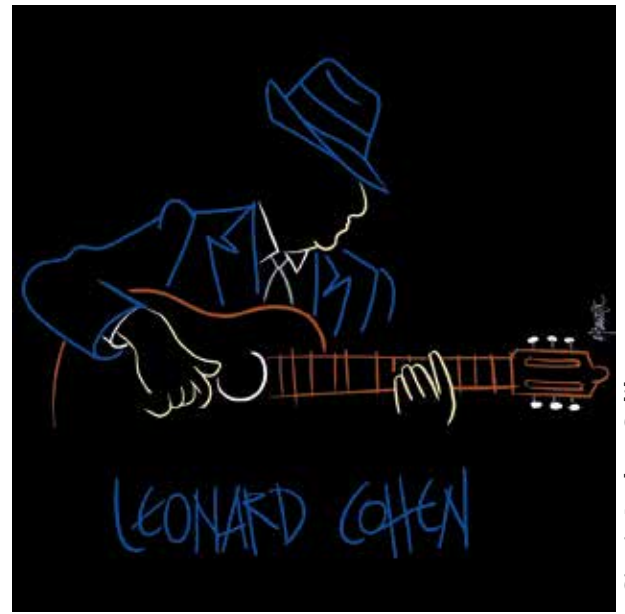
Dijital çözümler açısından sadece basılı Solfasol'de yer alan yazıların dijitalde paylaşılabilir olmasının bile **gazetenin okunurluğunu ve görünürlüğünü** arttıracacağı belirtildi. Ayrıca içerik oluşturma süreçlerinde **dijital mecralardan yapılacak çağrılar**ın etkili olacağı söylendi. Basılı gazeteye sığmayan ya da basılı gazeteden taşan içeriklerin dijital mecralardan paylaşılabilmesi konuşuldu. Dijital alanın; gündem takibi, **okurlar ve takipçilerle etkileşim** ve sürekli bir üretim hali yaratma potansiyelinin görünürlük ve bilinirliği arttırarak birçok başka soruna çare olacağı söylendi.

Gazete Solfasol'un dijital alanda daha görünür olması var olan sosyal medya kanallarını sadece birer duyuru kanalı olarak değil **aktif etkileşim alanı** olarak kullanmasının önemine değinildi. Güncel içeriklerin ve aylık döngü haricinde, anlık gelişmelere dair paylaşımlar için dijital mecraların ve araçların nasıl kullanılabileceğine dair örnekler aktarıldı.

Üçüncü Oturum: Solfasol ve Ekonomik Sürdürülebilirlik

Gazete Solfasol'un abonelikler haricinde bir gelir kaynağı yok. Tişört satışları ya da nadir reklam gelirleri **matbaa borcunu** azaltmak konusunda kalıcı çözüm olamıyor. Var olan matbaa borcu azımsanmayacak bir noktaya gelmiş durumda olduğu için ve basım ve posta masrafları aylık düzenli bir gider kalemi oluşturmaya devam ettiği için, üçüncü oturumda ne tip kalıcı ekonomik sürdürülebilirlik çözümleri bulunabileceği tartışıldı.

Solfasol'e kaynak yaratmak için dışarıdan sağlanacak fonlar yerine, gönüllülerinin sahip olduğu bilgi ve yeteneklerin fon yaratmak için kullanılması konusunda uzlaşıldı. Örneğin **Ankara Gezileri** düzenlenmesi ve bu gezilerin elçilikler, konferans katılımcıları gibi özel gruplara yönelik

Çizgi: Aydan Çelik

olarak yapılması bir kaynak yaratabilir dendi. Aynı şekilde Ankara'nın gezgin gözüyle ya da bir Ankara sakini gibi tecrübe edilebilmesini sağlayacak bir **şehir haritasının** önemli bir kaynak yaratabileceği konuşuldu. **Abonelik ücretlerinin takibi** ve aksamadan toplanılabilmesi için FonZip gibi kuruluşlarla çalışılabileceği, bu konuda görüşmelerin sürdüğü belirtildi. **Destekçi abone kazanmak** için yaratıcı video çağrılarının hazırlanabileceği dile getirildi.

Dördüncü Oturum: Solfasol ve Ekip içi Sorunlar/Çözümler

Gazete Solfasol 5 yıldır düzenli olarak basılıyor. İşlerin büyük kısmı yaklaşık 200 kişinin dahil olduğu bir e-posta grubu üzerinden hallediliyor ve pek tabii ki bazı problemlerle karşılaşılıyor. Solfasolcülerin iç iletişimlerinde sorun yaşadığı alanlardan bazıları şunlar:

Kadın-erkek dinamiği: Solfasol'da aktif kadınların sayısı az. Sesi en çok duyulanlar ve Solfasol ile ilgili meselelerde kavga çıkartanlar genelde erkekler. Bunun değişmesinin bütün dinamikleri ve sorunları değiştirebileceği konuşuldu.

Eski-yeni dinamiği: Solfasol'e ilk gününden beri emek verenlerin bilgisi ve alışkanlıklarının yeni katılanlar üzerinde, iste(n)meden de olsa çekingenlik yarattığı ve aktif katılımı engellediği konuşuldu.

Çalışan-pasif üye dinamiği: Solfasol e-posta listesinde 200'e yakın kişi olmasına rağmen çoğunluğun, üretime aktif katılım bir yana, dile getirilen konularla ilgili herhangi bir fikir belirtmemesi ya da belirtmemeyi tercih etmesinin nedenleri üzerine konuşuldu.

Bu ikilikleri aşmak için yeni ya da pasif Solfasolcülerini sürece katmakta rol oynayacak bir "oryantasyon" hazırlamanın, ki bu bir video şeklinde de olabilir dendi, faydalı olabileceği tartışıldı. Ayrıca aktif çalışanların sadece deneyimlerine değil Solfasol için 5 yıldır sürekli olarak gönüllülük yapabilmelerini sağlayan özellikleri ve hikâyelerinin paylaşılacağı videolar hazırlanmasının anlamlı olabileceği söylendi. Önceki oturumlarda konuşulan yüz yüze toplantıların sürekliliğinin de bu çerçevede önemli olduğu belirtildi.

SOLFASOL

Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi

Aralık 2016 - Ocak 2017
68 - 69. Sayı

Ayda bir yayımlanır.

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Mehmet Onur Yılmaz

Yayın İdare Merkezi

Büklüm Sokak, No: 44/4, 06680 -
Kavaklıdere / ANKARA
Tel - Faks: 0 312 437 76 41
bilgi@gazetesolfasol.com

Abonelik: abone@gazetesolfasol.com
0 536 956 64 26 - 0 533 653 32 75

Basım Yeri:

Şen Matbaa
Özveren Sok. 25/B Demirtepe/Ankara
Tel: 0 312 229 64 54 - Fax: 229 64 54
E-Mail: senmatbaa@gmail.com *
WEB: www.senmatbaa.com

Basım Tarihi:

16.01.2016

ISSN: 1301-8655

Yerel Süreli Yayın

4.000 adet basılmıştır.

SOLFASOL'UN BİR UCUNDAN DA SİZ TUTUN!

* Gazete Solfasol'da yer almasını istediğiniz yazı, haber ve çizgilerinizi her ayın 25'ine kadar **icerik@gazetesolfasol.com** adresine gönderebilirsiniz.

* Abone olmak için adınızı, açık adresinizi, e-mail ve telefon numaranızı **abone@gazetesolfasol.com** adresine veya **0 536 9566426** nolu telefona SMS ile gönderin. Banka hesap bilgisini hemen gönderelim.

Yıllık Abonelik: 50 TL, **Yıllık Destekçi Abonelik:** 120 TL
Yurtdışı Abonelik: 120 TL, **Öğrenci Aboneliği:** 25 TL